

Stredná odborná škola, Pruské 294, 018 52 Pruské

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Pracovník v poľnohospodárstve

ŠVP pre daný odbor schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa

15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1849:5-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.

Obsah

ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE	3
1. CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	5
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	7
2.1 PLÁNOVANÉ AKTIVITY ŠKOLY	9
3. SPOLUPRÁCA S RODIČMI, ZAMESTNÁVATEĽMI A INÝMI PARTNERMI ŠKOLY	10
4. PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO – VZDELÁVACÍMI POTREBAMI	11
5. CHARAKTERISTIKA ŠKVP 4572 F POĽNOHOSPODÁRSKA VÝROBA	15
5.1 Organizácia výučby	16
5.2 Zdravotné požiadavky na žiaka	17
5.3 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci	17
6. PROFIL ABSOLVENTA	18
7. CHARAKTERISTIKA ABSOLVENTA	18
8. KOMPETENCIE ABSOLVENTA	18
9. VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	22
10. OBSAHOVÉ ŠTANDARDY	23
11. NÁRODNÝ ŠTANDARD FINANČNEJ GRAMOTNOSTI	25
12. NAPPO – NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PREVENIE OBEZITY	25
13. ODZNAK ŠPORTOVEJ VÝKONNOSTI SOŠ	26
14. UMEĽÁ INTELIGENCIA	26
15. PODPORNÉ OPATRENIA V RÁMCI INKLUZÍVNEHO	27
16. DESEGREGÁCIA V ŠKOLSKOM VZDELÁVACOM PROGRAME (ŠKVP)	32
17. ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ	34
18. DIŠTANČNÉ VZDELÁVANIE	36
19. HYBRIDNÉ VZDELÁVANIE	37
20. HODNOTENIE ŽIAKOV	37
21. UKONČOVANIE ŠTÚDIA	42
22. UČEBNÝ PLÁN	46
23. DODATOK K ŠKVP	47

ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola, Pruské 294, 018 52 Pruské
Názov školského vzdelávacieho programu	Pracovník v poľnohospodárstve
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II
Kód a názov učebného odboru	4572 F poľnohospodárska výroba
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia ŠkVP	30. august 2013
Miesto vydania	Stredná odborná škola Pruské 294
Platnosť ŠkVP	01. september 2026 začínajúc prvým ročníkom

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón	Fax	e-mail	Iné
Ing. Janka Fedorová	Riaditeľka	0421/42 4492532	0421/42 4492738	info@sospruske.tsk.sk janka.fedorova@sospruske.tsk.sk	
Ing. Ľubica Lašová	Zástupca riaditeľa pre teoretické vyučovanie	0421/424456106	0421/42 4492738	lubica.lasova@sospruske.tsk.sk	
Ing. Jozef Hudec	Zástupca riaditeľa pre praktické vyučovanie	0421/424456110	0421/42 4492738	jozo.hudec@sospruske.tsk.sk	
Mgr. Marika Šutriepková	Poverená vedúca výchovy	0421/424456109	0421/42 4492738	behancovam@gmail.com	
Mgr. Miroslava Šlesarová	Výchovný poradca	0421/424492532	0421/42 4492738		
Ing. Valéria Hľúbiková	Vedúca úseku TEČ	0421/4492532 0421/4456102	0421/424492738	valeria.hlubikova@sospruske.tsk.sk	

Zriaďovateľ:

Trenčiansky samosprávny kraj
K dolnej stanici 7282/2A
911 50 Trenčín

Tel.: 032/6555 112
Fax: 032/6555 909
e-mail: info@sospruske.tsk.sk

Pruské 30. 08. 2026

Ing. Janka Fedorová
riaditeľka školy

1. CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania v učebnom odbore **4572 F poľnohospodárska výroba** je umožniť žiakovi v súlade so školským zákonom:

- a) získať vzdelanie a základnú odbornú kvalifikáciu potrebnú na uplatnenie v poľnohospodárskej praxi;
- b) získať základné odborné vedomosti a praktické zručnosti v oblasti rastlinnej a živočíšnej výroby, pestovania poľnohospodárskych plodín a chovu hospodárskych zvierat;
- c) rozvíjať manuálne a praktické zručnosti, osvojovať si správne pracovné návyky a bezpečné pracovné postupy pri vykonávaní odborných činností;
- d) naučiť sa používať základné pracovné náradie, mechanizmy, zariadenia a technické prostriedky využívané v poľnohospodárskej výrobe;
- e) vedieť správne identifikovať a riešiť jednoduché pracovné a technologické problémy a uplatňovať získané vedomosti v praktických situáciách;
- f) rozvíjať komunikačné, sociálne, digitálne a pracovné kompetencie potrebné pre uplatnenie na trhu práce;
- g) vytvárať pozitívny vzťah k práci, zodpovednosti, samostatnosti, spolupráci a k celoživotnému vzdelávaniu;
- h) viesť žiakov k rešpektovaniu základných ľudských hodnôt, ľudských práv, slobôd, rovnosti, tolerancie a zásad slušného správania;
- i) rozvíjať schopnosť pracovať samostatne aj v kolektíve, prijímať zodpovednosť za svoje rozhodnutia a výsledky svojej práce;
- j) viesť žiakov k ochrane zdravia, dodržiavaniu zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, požiarnej ochrany a hygienických pravidiel;
- k) vytvárať pozitívny vzťah k prírode, poľnohospodárskej pôde, životnému prostrediu a udržateľnému využívaniu prírodných zdrojov;
- l) získať povedomie o ochrane a správnom využívaní poľnohospodárskej pôdy a o významne zodpovedného hospodárenia v krajine;
- m) viesť žiakov k rešpektovaniu zásad ochrany a welfare hospodárskych zvierat a k zodpovednému prístupu k ich chovu a ošetrovaniu;
- n) rozvíjať povedomie o ochrane prírody, biodiverzity a prírodných zdrojov a uplatňovať zásady environmentálneho hospodárenia;
- o) podporovať záujem žiakov o odbornú prax, rozvíjať ich pracovné schopnosti a pripravovať ich na uplatnenie v poľnohospodárstve a na vidieku;
- p) vytvárať podmienky na rozvoj osobnosti žiaka, jeho záujmov, schopností a pracovnej motivácie a viesť ho k aktívnemu a zodpovednému životu v spoločnosti.

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v našom školskom vzdelávacom programe pre učebný odbor 4572 F poľnohospodárska výroba vychádzajú z cieľov stanovených v Zákone NR SR č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a zo Štátneho vzdelávacieho programu pre skupinu dvojročných učebných odborov 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. Poslanie školy vyplýva aj z komplexnej analýzy školy.

Poslaním našej školy je odovzdávať vedomosti a pripravovať žiakov na povolanie a získanie základnej odbornej kvalifikácie v oblasti poľnohospodárskej výroby. Dôraz kladieme na získavanie základných odborných vedomostí, praktických zručností a pracovných návykov potrebných na uplatnenie v poľnohospodárskej praxi. Zároveň u mladých ľudí formujeme ich postoje, vedieme ich k zodpovednosti, samostatnosti, dodržiavaniu etických a ľudských princípov a k ochrane a tvorbe životného prostredia.

Naša škola má nielen vzdelávať, ale aj vychovávať. Naše ciele v systéme výchovy a vzdelávania spočívajú v cieľavedomom a systematickom rozvoji poznávacích schopností žiaka, jeho pracovných návykov, emocionálnej zrelosti, motivácie k sústavnému zdokonaľovaniu sa, prosociálneho správania, etiky a sebaregulácie. Žiakov vedieme k schopnosti prevziať zodpovednosť za seba, svoju prácu a svoj ďalší rozvoj.

Cieľom stratégie rozvoja školy je posilniť jej výchovnú aj vzdelávaciu funkciu a vytvárať moderné, bezpečné a podnetné prostredie pre žiakov aj učiteľov. Škola sa zameriava na poskytovanie kvalitného odborného vzdelávania s dôrazom na praktickú prípravu, rozvoj pracovných zručností, bezpečnosť pri práci a vytváranie pozitívneho vzťahu k poľnohospodárstvu, prírode a vidieckemu prostrediu. Súčasťou výchovného pôsobenia je aj prevencia nežiaduceho správania a podpora zmysluplného využívania voľného času.

Modernizácia výučby je založená na využívaní aktívnych, názorných a prakticky orientovaných metód, ktoré prepájajú teoretické poznatky s odbornou praxou. Dôraz sa kladie na rozvoj manuálnych zručností, správnych pracovných návykov a schopnosti samostatne vykonávať základné činnosti súvisiace s poľnohospodárskou výrobou. Žiaci sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, k ochrane životného prostredia a k zodpovednému zaobchádzaniu s pôdou, rastlinami a hospodárskymi zvieratami.

Dôležitou súčasťou vzdelávania je vytváranie tvorivej, tolerantnej a bezpečnej atmosféry bez šikany, diskriminácie a iných foriem nevhodného správania. Škola podporuje rozvoj osobnosti žiakov, ich samostatnosti, zodpovednosti, spolupráce a schopnosti uplatniť získané vedomosti a zručnosti v praktickom živote.

Kľúčovým prvkom úspešnej prípravy žiakov je spolupráca s rodičmi, zamestnávateľmi, zriaďovateľom, odbornými organizáciami a partnerskými školami. Táto spolupráca prispieva k prepájaniu vzdelávania s požiadavkami poľnohospodárskej praxe a k lepšej pripravenosti absolventov na pracovné uplatnenie.

Strategické ciele školy dopĺňa postupné skvalitňovanie materiálno-technického vybavenia školy a odborných učební, zlepšovanie školského a športového areálu a vytváranie vhodných podmienok na praktickú prípravu žiakov. Škola zároveň využíva možnosti zapájania sa do projektov a získavania grantov a mimorozpočtových zdrojov na ďalší rozvoj školy a skvalitňovanie podmienok vzdelávania.

2. Charakteristika školy

SOŠ Pruské sídli v prostredí historického parku, v ktorom tri samostatné budovy vytvárajú inšpiratívne zázemie pre štúdium aj osobný rozvoj. V súčasnosti u nás študujú žiaci v 21 triedach. Súčasťou nášho poslania je aj spoločenská zodpovednosť, a preto zabezpečujeme výučbu priamo v ÚVTOS a ÚVV v Ilave a ÚVTOS Dubnici nad Váhom.

Snažíme sa, aby vyučovanie žiakov bavilo a posúvalo vpred. K dispozícii máme tri jazykové učebne, špeciálne vybavené laboratórium pre biológiu a chémiu a knižnicu, ktorá funguje ako moderné informačné centrum. Na škole pracuje 8 predmetových komisií. Jednotlivé predmetové komisie navzájom spolupracujú, či už pri tvorbe tematických plánov, ako aj pri organizácii aktivít a exkurzií pre študentov počas školského roka. Pohybové vyžitie a relax ponúka športové ihrisko a outdoorové ihrisko.

Škola je aktívne zapojená do systému duálneho vzdelávania. Žiaci absolvujú teoretické vyučovanie v učebniach školy a väčšina z nich aj praktické vyučovanie v dielňach školy, čoraz viac žiakov však absolvuje praktické vyučovanie u konkrétneho zamestnávateľa v systéme duálneho vzdelávania a vďaka duálu získava konkurenčnú výhodu, a to najmä v zručnostiach a znalostiach získaných praxou priamo v reálnych podmienkach u vybraného zamestnávateľa. Súčasťou školského areálu je aj vlastná kuchyňa s jedálňou a kompletne zrekonštruovaný, bezbariérový školský internát. Tento štvorposchodový objekt s výtťahom poskytuje ubytovanie pre 138 žiakov v komfortných dvojlôžkových izbách so samostatným bunkovým systémom, pričom myslí aj na imobilných študentov prostredníctvom bezbariérových buniek. Internát disponuje spoločenskou miestnosťou, priestorom na prijímanie návštev. Študenti majú zabezpečené kvalitné celodenné stravovanie za 7,34 € na deň (raňajky 1,35 €, desiata 1,19€, obed 3,10 €, večera 1,70 €), pričom mesačné ubytovanie vychádza na 47 €.

Otvorená komunikácia a príjemná atmosféra sú pre nás kľúčové. Vyučujúci využívajú komfortné kmeňové či odborné učebne a zborovňu. Na škole vyvíja veľmi dobrú činnosť Rada školy, ktorá má 11 členov. Zodpovedá za kvalitu a organizáciu celého výchovno-vzdelávacieho procesu. Veľmi dôležitý je pre nás aj hlas samotných študentov – aktívny Školský parlament spája zástupcov jednotlivých tried, organizuje študentský život a buduje partnerstvo a skvelé vzťahy medzi žiakmi a učiteľmi.

SWOT analýza:

Silnými stránkami školy na skvalitnenie a rozvoj výchovno-vzdelávacieho procesu sú:

- záujem uchádzačov o štúdium (predpoklad naplnenia prvých ročníkov),

- komplexnosť školy a jej poloha (škola, stravovacie zariadenie, školský internát, športový areál),
- kvalita a skúsenosť pedagogických zamestnancov,
- priateľská atmosféra,
- duálne vzdelávanie a spolupráca s firmami,
- primeraná vybavenosť školy výpočtovou a didaktickou technikou,
- vlastný školský internát,
- zapájanie sa do mobilitných projektov,
- zabezpečenie odbornej praxe v kmeňových a zmluvných zariadeniach,
- záujem podnikateľských subjektov o absolventov študijného odboru,
- záujem žiakov o získavanie jazykovej spôsobilosti v anglickom jazyku (záujem žiakov sa prejavuje v ich účasti na štúdiu jazykov v čase mimo vyučovania).

Slabou stránkou školy je

- nedostatok finančných prostriedkov na rekonštrukciu budovy školy,
- poloha školy mimo centra mesta
- nedostatok učebníc pre niektoré odborné predmety,
- slabá spolupráca zo strany rodičov.

Príležitosti školy signalizujú

- bezproblémové uplatnenie absolventov školy vo firmách a zariadeniach v regióne,
- aktivity na výstavách a trhoch,
- fungujúce partnerstvo s podobnými školami doma a v zahraničí (ČR, Rakúsko, Poľsko,...),
- dobrá a funkčná spolupráca so zamestnávateľmi a zriaďovateľom, ŠPÚ a ŠIOV ako predpokladu dobrých koncepčných a poradenských služieb,
- možnosť využitia štrukturálnych fondov,
- zosúladienie odbornosti žiakov s požiadavkami trhu práce na základe analýz podnikateľských subjektov.
- nedostatok finančných prostriedkov na obnovu a prevádzku školy,
- nízka vedomostná úroveň prichádzajúcich žiakov zo základných škôl,
- nepriaznivý demografický vývoj,
- vysoký priemerný vek pedagogických zamestnancov,
- slabá spolupráca s rodičmi.

Ohrozenia v rozvoji školy sú

- nedostatok finančných prostriedkov na obnovu a prevádzku školy,
- nízka vedomostná úroveň prichádzajúcich žiakov zo základných škôl,
- nepriaznivý demografický vývoj,
- vysoký priemerný vek pedagogických zamestnancov,
- slabá spolupráca s rodičmi.

2.1 Plánované aktivity školy

Dosahovanie požadovaných aktivít a vhodná prezentácia školy sú výsledkom kvality vzdelávania. Škola sa bude snažiť v priebehu troch rokov vytvoriť a zabezpečiť všetky podmienky pre skvalitnenie života na škole:

Záujmové aktivity:

- Šikovná hlava a ruky
- Mediálny ateliér
- Poľovnícky
- Novinársky krúžok
- Svet zvierat
- Praktická matematika
- Včelársky
- Enviromentálny krúžok
- Financie v našom živote
- Krúžok pohybových aktivít
- Farmársky krúžok
- Cukrársky krúžok
- Mladý mechanizátor
- Čitateľský krúžok
- Záhradnícky krúžok
- Aranžérsky krúžok
- Nové trendy vo floristike a aranžovaní
- Krúžok slovenského jazyka
- Sladké remeslo
- Krúžok agrotech lab
- Turistický

Súťaže:

- Recitačné súťaže
- Multimediálne prezentácie
- Olympiáda v AJ
- Matematické súťaže – Klokan, I Bobor
- Informatické súťaže
- Aranžérske súťaže
- Súťaž vo vianočnom pečive
- Športové súťaže
- SOČ
- Súťaže vo vianočnom a jarnom aranžovaní

Športovo-turistické akcie

- Vianočný turnaj v pingpongu– spoločná akcia pre partnerské školy

- Účelové cvičenia
- Lyžiarsky výcvikový kurz

Exkurzie

- Odborné exkurzie do vybraných podnikov
- Veľtrhy a výstavy v Trenčianskom kraji
- Návšteva Záhradkár Trenčín

Spoločenské a kultúrne podujatia

- Návšteva divadelného predstavenia v Bratislave, Nitre, Martine a Trnave
- Realizácia Dňa otvorených dverí na škole
- Vianočná akadémia
- Spoločenské akcie v domove sociálnych služieb

Mediálna propagácia

- Prezentácia školy v partnerských školách
- Príspevky do školského časopisu
- Príspevky do MY- Obzor
- Aktualizácia www stránky – píše žiaci

Besedy a pracovné stretnutia

- Ako na trh práce (úrad práce)
- Ako vstúpiť do školského vzdelávacieho programu (riaditeľ školy)
- Ako sa správne učiť (výchovný poradca)
- Vydieranie a šikana (psychológ, zástupca polície)
- Odbúranie stresu na záverečných skúškach
- Ako sa pripraviť na konkurz?
- Moje skúsenosti s drogou
- Nepriaznivé dôsledky fajčenia a alkoholu
- Kto je gambler?

Všetky aktivity sa budú realizovať s pedagogickými zamestnancami školy, žiakmi a sociálnymi partnermi. Aktivity sú určené predovšetkým žiakom, učiteľom, rodičom, zamestnávateľom a širokej verejnosti. Víťame všetky ďalšie návrhy a možnosti na aktivizáciu práce školy.

3. Spolupráca s rodičmi, zamestnávateľmi a inými partnermi školy

Škola rozvíja všetky formy spolupráce s rodičmi a zamestnávateľmi. Predovšetkým sa zameriava na pravidelnú komunikáciu so svojimi zákazníkmi – žiakmi, ich rodičmi a zamestnávateľmi. Každý rok organizuje Deň otvorených dverí pre základné školy, na ktorom informujeme najmä výchovných poradcov a žiakov základných škôl o profile školy a charakteristike odborov na ktoré škola pripravuje.

Spolupráca s rodičmi

Rodičia sú členmi Rady školy. Všetci sú informovaní o priebehu vzdelávania žiakov na triednych schôdkach a konzultáciách s vyučujúcimi. Majú možnosť sledovať priebežné

študijné výsledky prostredníctvom internetu (Edupage). Zároveň sú rodičia informovaní o aktuálnom dianí na škole, o pripravovaných akciách prostredníctvom www stránok školy, sociálnych sietí alebo prostredníctvom Edupage. Taktiež môžu využiť každý štvrtok konzultačné hodiny u výchovnej poradkyni na SOŠ Pruské.

Cieľom školy je zvýšiť komunikáciu s rodičmi. Sme maximálne otvorení všetkým pripomienkam a podnetom zo strany rodičovskej verejnosti. Chceme pre rodičov zriadiť spoločenskú miestnosť, kde by sa stretávali nielen s vyučujúcimi, ale aj s inými rodičmi, čím by sa vyriešili mnohé nevyriešené otázky týkajúce sa hlavne dochádzky žiakov do školy.

Spolupráca so zamestnávateľmi

Škola aktívne spolupracuje so zamestnávateľmi v regióne, ktorí zabezpečujú odborný výcvik žiakom na základe zmlúv o poskytovaní praktického vyučovania.

Duálne vzdelávanie:

- PD Mestečko,
- PD Vršatec Pruské,
- AgroDulov,
- PVOD Kočín,
- RD Cífer- poľnohospodár - mechanizácia
- Ranč Lhota,
- Agrofarma Červený Kameň - podnikateľ pre rozvoj vidieka
- Kvety Silvia - Viazáč - aranžér kvetín
- RD Cífer – agromechatronik.

Spolupráca je zameraná hlavne na poskytovanie odborného výcviku, materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu, tematické prednášky a sprostredkovanie rôznych zaujímavých exkurzií. Zástupcovia zamestnávateľov sú členmi komisií na záverečných a maturitných skúškach. Poskytujú možnosť odborných stáží pre učiteľov a majstrov priamo v priestoroch firmy, kde majú možnosť oboznámiť sa s najmodernejšími technológiami.

Iní partneri

Škola aktívne spolupracuje v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu a výchovy mimo vyučovania s ďalšími partnermi: Centrum poradenstva a prevencie (posudzovanie žiakov so špeciálne výchovno-vzdelávacími potrebami), Policajný zbor v Ilave (besedy, prednášky, preventívne akcie), SPPK, RÚZ (spolupráca pri tvorbe a realizácii záverečných a maturitných skúšok) a aj s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny.

4. Podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami

Vzdelávanie žiakov prebieha v súlade so štátnym vzdelávacím programom a Zákonom o výchove a vzdelávaní (školský zákon), ktoré stanovujú zásadné pravidlá vzdelávania a prípravy žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“). Pri formulovaní požiadaviek na ich štúdium sme vychádzali z analýzy podmienok školy, analýzy potrieb a

požiadaviek trhu práce, analýzy povolania a odborných konzultácii s pracovníkmi pedagogicko – psychologických poradní a dorastového lekára.

Učebný odbor **4572 F poľnohospodárska výroba** vyžaduje od žiaka fyzickú zdatnosť, prácu v rôznych poveternostných podmienkach, kontakt so zvieratami, rastlinami, zeminou, prachom a chemickými látkami (napr. hnojivá).

Vo všeobecnosti môžu byť prijatí uchádzači s dobrým zdravotným stavom.

Uchádzači nesmú trpieť predovšetkým:

- poruchami pohybového ústrojenstva,
- chronické dýchacie ochorenia,
- alergiami kože a dýchacích ciest,
- chorobami srdca,
- epilepsia a záchvatové stavy,
- nervovými poruchami spojenými so zmenou koordinácie,
- poruchami zraku a sluchu.

Pred prijatím do odboru je potrebné predložiť potvrdenie od lekára. Zdravotnú spôsobilosť uchádzačov posúdi a písomne potvrdí dorastový lekár.

Vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu (IVP)

IVP vypracúva podľa § 7a) PZ poverený riaditeľom školy (v praxi často školský špeciálny pedagóg ako koordinátor žiakov so ŠVVP) v úzkej spolupráci s triednym učiteľom, ŠPT, rodičmi, PA a poradenským centrom a aj so samotným žiakom. Je to živý dokument, ktorý stanovuje možné podporné opatrenia pre žiaka so ŠVVP a to pri úprave podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní (§ 2 i) školského zákona). IVP je aktuálne štandardnou súčasťou podmienok vzdelávania žiakov so ŠVVP hoci školský zákon ho nenariaďuje ako povinný, ale iba ak je potrebné ho vypracovať (§ 94, ods. 1b). IVP (v súlade s § 7a) sa vypracúva vtedy, ak žiak potrebuje nejaké špecifické úpravy oproti školskému vzdelávaciemu programu školy (ďalej len „ŠkVP“), resp. svojej triede.

Pri hodnotení žiakov so ŠVVP je potrebné sa riadiť Metodickým pokynom č.21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl, platného od mája 2011 (č.2011 -3533/8039-1:922) – článok 3, bod 6..

Vyhláška o strednej škole č.224/2022 Z.z. s účinnosťou od 1.7.2022

Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Tento vzdelávací program je otvorený pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Sú to žiaci, ktorí spĺňajú nasledujúce kritériá:

- žiak pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- aspoň jeden zákonný zástupca žiaka (rodič) je dlhodobo nezamestnaný,

- najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny,
- vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk, ktorým hovorí dieťa doma.

Integrácia a vzdelávanie nadaných žiakov

Škola vytvára v súlade so svojim profilom aj podmienky pre rozvoj nadaných žiakov. Výchova a vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov patrí vo všeobecnosti za veľmi efektívne, žiaduce, a to tak zo spoločenského, individuálneho ľudského hľadiska, ako aj z hľadiska ekonomického, návratnosti investovaného času a finančných prostriedkov. Pritom nemusí ísť len o podporu mimoriadne intelektovo nadaných žiakov, ale aj žiakov nadaných manuálne, prakticky, ktorí vynikajú svojimi vedomosťami, zručnosťami, záujmom, kreativitou, výsledkami práce a zaslúžia si výnimočnú pedagogicko-psychologickú starostlivosť pri rozvíjaní svojho špecifického nadania.

Pre mimoriadne nadaných žiakov sme pripravili tieto úpravy:

- žiaci budú integrovaní do bežných tried (nebudú zriaďované osobitné triedy),
- v prípade mimoriadnych podmienok a situácii pripravíme individuálne učebné plány a vzdelávací program,
- umožní sa im štúdium väčšieho počtu voliteľných predmetov, ako aj ďalších cudzích jazykov,
- podľa potreby budú navštevovať výchovného poradcu a v mimoriadnych prípadoch budú navštevovať aj špecializované odborné pracoviská (za podmienok výskytu istých anomálií v ich správaní),
- vo výučbe týchto žiakov budeme využívať nadštandardné vyučovacie metódy a postupy, budú zapájaní do problémového a projektového vyučovania, umožní sa im práca na vlastných projektoch,
- všetci žiaci bez výnimky (ako aj bežní žiaci) budú dodržiavať školský a internátny poriadok.

Integrácia a vzdelávanie žiakov so špecifickými vývojovými poruchami učenia (dyslexia, dysgrafia, diskalkúlia, dysortografia)

Škola vytvára v súlade so svojim profilom aj podmienky pre integráciu žiakov s ľahkými formami vývojových porúch učenia a ich začlenenie do spoločnosti. Škola prijme integrovaného žiaka na základe odporúčania pedagogicko-psychologickej poradne. Títo žiaci majú poväčšine problém so zapamätaním učiva, čítaním textov, grafickou úpravou a priestorovou predstavivosťou.

Integrácia tejto skupiny žiakov do učebného odboru 4572 F Poľnohospodárska výroba musí spĺňať nasledovné požiadavky:

- žiaci budú v prípade potreby ubytovaní v školskom internáte, (pokiaľ riaditeľka školy neudelí výnimku). Zabezpečí sa tým pomoc žiakom pri štúdiu od spolužiakov, vychovávateľov a v prípade potreby aj od vyučujúcich jednotlivých predmetov
- budú zaradení do bežných tried a ich vzdelávanie a príprava budú individuálne sledované. Využijú sa všetky dostupné motivačné prostriedky na ich zapojenie sa do

vzdelávacieho procesu, bude im poskytované nevyhnutné doučovanie a individuálna konzultácia,

- pravidelne budú navštevovať špeciálneho pedagóga a v stanovených intervaloch budú navštevovať aj špecializované odborné pracoviská (CPP),
- škola bude intenzívne spolupracovať s pedagogicko-psychologickou poradňou pre lepšiu diagnostiku ich stavu a optimalizáciu úpravy učebného plánu.,
- vyučujúci budú oboznámení s potrebnými úpravami tematických plánov, metodických postupov a hodnotenia integrovaných žiakov
- škola bude intenzívne spolupracovať najmä s rodičmi tak, že bude organizovať stretnutia (neformálne) učiteľov vrátane špeciálneho pedagóga, žiakov, počas ktorých budú žiaci prezentovať svoje názory a požiadavky, aby sa mohli operatívne riešiť,
- všetci žiaci bez výnimky (aj bežní žiaci) budú dodržiavať školský a internátny poriadok

5. Charakteristika ŠkVP 4572 F Poľnohospodárska výroba

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola, Pruské 294, 018 52 Pruské
Názov školského vzdelávacieho programu	Pracovník v poľnohospodárstve
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II
Kód a názov učebného odboru	4572 F poľnohospodárska výroba
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	Denná

Cieľom štátneho vzdelávacieho programu pre skupinu odborov 45 poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II je výchova a vzdelávanie žiakov, ktorí neukončili vzdelávací program základnej školy v poslednom ročníku alebo posledný ročník neukončili úspešne. Obsahová náplň vzdelávacieho programu je orientovaná k príprave na výkon príslušných robotníckych povolání v poľnohospodárstve a lesníctve ako vo výrobných tak v nevýrobných odvetviach a vo sfére služieb na vidieku.

Poľnohospodárska a lesná výroba sú determinované mnohými činiteľmi. Za kľúčové je možné považovať prírodné, ekonomické a spoločenské podmienky. Ich produkčná sila a efektivita práce je závislá na technickej vybavenosti a používaných technológiách, ktoré sa nezaobídu bez ľudskej pracovnej sily, ktorá by mala vo všetkých prípadoch byť zaučená na jej kvalifikované a hospodárne využívanie a obsluhu či už samostatne, alebo pod dozorom.

Štátny vzdelávací program zahŕňa základné teoretické poznatky a ich aplikáciu v praktických činnostiach odvetvia. Poznatky sú skĺbené do základov učiva z biológie rastlín, zvierat, základov technológie pestovania rastlín, strojov a zariadení. Základné poznatky z biológie živočíchov a základov technológií chovu zvierat a starostlivosti o zverinu.

Praktické činnosti sú obmedzené na jednoduché odborné činnosti v poľnohospodárskej výrobe a niektorých službách na vidieku súvisiace s technológiou pestovania rastlín a chovu zvierat, ako aj ekonomickým využívaním poľnohospodárskej, lesnej techniky pri nastavovaní, obsluhu a bežnej údržbe strojov a zariadení. Všetky praktické činnosti vychádzajú z preškolenia o dodržiavaní hygieny, bezpečnosti práce a ochrany pred požiarom na pracoviskách. Zo špecifických pestovateľských a chovateľských prác sú to jednoduché činnosti v rastlinnej výrobe, spočívajúce v práci so základným náradím, v prácach pri zbere, uskladňovaní a konzervovaní krmív, zaobchádzaní so zvieratami a ich ošetrovaní a v prácach súvisiacich s obsluhou, úpravou a údržbou jednoduchých mechanizačných prostriedkov v poľnohospodárskej a lesnej činnosti ako v poľnohospodárstve tak v lesnom hospodárstve sú rozšírené o základné práce pri ručnom obrábaní dreva a kovov. V oblasti služieb na vidieku sú to jednoduché činnosti pri úprave verejných priestranstiev a údržbe zelene a činnosti,

spočívajúce v manipulácii a údržbe jednoduchej komunálnej techniky. Vyššie uvedené činnosti sú náplňou práce podľa konkrétnych odborov, ktoré si žiaci osvojujú v rámci odbornej prípravy. V teoretickej príprave v triedach a odborných učebniach žiaci získavajú základné teoretické poznatky, vždy však v súvisi a ich reálnou aplikáciou a praktickým využitím. Vedomosti žiakov získané v teoretickom vyučovaní slúžia predovšetkým na overenie zdôvodnenia praktických činností, technologických postupov pri výrobe produktov.

V odbornom výcviku sa utvárajú základné odborné zručnosti pre výkon jednoduchých činností, upevňujú a rozvíjajú sa v samostatnej práci žiakov pod kontrolou majstrov odbornej výchovy. Odborná príprava žiakov v skupine odborov 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II a uplatnenie absolventov uvedených odborov sú spojené s fyzicky náročnou prácou, často aj v sťažených podmienkach. Preto prevažná väčšina odborov v skupine 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II je vhodná len pre zdravú, fyzicky a duševne zdatnú mladú populáciu. Pri ľahších fyzických postihnutiach je potrebný súhlas lekára.

5.1 Organizácia výučby

Príprava v školskom vzdelávacom programe Pracovník v poľnohospodárstve v učebnom odbore 4572 F poľnohospodárska výroba zahŕňa teoretické a praktické vyučovanie. Výučba je organizovaná v cykloch – 4 dni praktické vyučovanie a 1. deň teoretické vyučovanie.

Teoretické vyučovanie je organizované v priestoroch SOŠ Pruské. Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského a pracovného styku. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky, zásadami spoločenského správania a protokolu. Osvojujú si základy matematiky, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. V odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na oblasť, spoločenskej komunikácie, poznání konštrukcie strojov, poľnohospodárskych technológií, spracúvania dreva a odpadové hospodárstvo. Veľký dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka, na formovania ich osobnostných a profesionálnych vlastností.

Praktické vyučovanie je organizované formou odborného výcviku SOŠ Pruské.

Prevádzkové podmienky praktického vyučovania umožnia žiakom podieľať sa na úpravách priestorov, údržbách terénu, jednoduchých opravách a montáži v areáli školy. Práca a vyučovací proces prebieha pod osobným dozorom majstrov odbornej výroby. Žiaci uplatňujú svoje teoretické vedomosti a praktické zručnosti priamo aj v samostatnej práci pri súťažiach zručnosti a pri záverečných skúškach. Žiaci sa v priebehu štúdia pri plnení učebných osnov dostanú k rôznorodým typom úloh, ktoré musia plniť.

Dvojročný odbor štúdia je koncipovaný homogénne, ako odbor profesijnej prípravy pre úsek poľnohospodárskej výroby. Záverečná skúška sa koná v súlade s platnými predpismi a pedagogicko-organizačnými pokynmi MŠVVa M SR.

5.2 Zdravotné požiadavky na žiaka

Všetky požiadavky vychádzajú zo všeobecne platných predpisov (nariadení, vyhlášok, noriem a pod.). Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygieny práce a požiarnej ochrana sú rovnako neoddeliteľnou súčasťou teoretického vyučovania a praktickej prípravy. Školy si vo svojich ŠkVP tieto požiadavky rozpracujú podľa konkrétneho učebného odboru. Do učebných odborov môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil lekár. V prípade zmenenej pracovnej schopnosti (ďalej len „ZPS“) uchádzačov je potrebné lekárske posúdenie zdravotnej spôsobilosti.

Z hľadiska zdravotného prechádzajú:

- poruchami pohybového ústrojenstva,
- chronické dýchacie ochorenia,
- alergiami kože a dýchacích ciest,
- chorobami srdca,
- epilepsia a záchvatové stavy,
- nervovými poruchami spojenými so zmenou koordinácie,
- poruchami zraku a sluchu.

5.3 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci

Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygieny práce a požiarnej ochrane je neoddeliteľnou súčasťou teoretického vyučovania a praktickej prípravy. V priestoroch určených na vyučovanie žiakov je potrebné vytvoriť (podľa platných predpisov), podmienky na zaistenie bezpečnosti a hygieny práce. Je nevyhnutné preukázateľne poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dodržiavanie týchto predpisov vyžadovať.

V priestoroch určených na praktickú prípravu je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na bezpečnú prácu, dôkladne a preukázateľne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými a technickými predpismi, technickými normami, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení, používaním ochranných prostriedkov a dodržiavanie týchto predpisov kontrolovať a vyžadovať.

Ak práca vyžaduje priamy dozor, musí osoba poverená priamym dozorom obsiahnuť všetky pracovné miesta žiakov tak, aby mohla pri ohrození zdravia žiaka bezprostredne zasiahnuť. Žiaci majú zakázané vykonávať práce so zvýšeným nebezpečenstvom.

6. Profil absolventa

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola, Pruské 294, 018 52 Pruské
Názov školského vzdelávacieho programu	Pracovník v poľnohospodárstve
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II
Kód a názov učebného odboru	4572 F poľnohospodárska výroba
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná

7. Charakteristika absolventa

Absolventi skupiny učebných odborov 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II sú zaučení na základné robotnícke profesie v odvetví poľnohospodárskej a lesnej výroby a vo sfére súvisiacich služieb na vidieku. Absolventi sú spôsobilí vykonávať manuálne činnosti bez použitia pracovného náradia, ako aj s jeho použitím pri technologických postupoch pestovania rastlín, drevín a v chovoch hospodárskych zvierat, zveriny a pomocné služby v oblasti rozvoja vidieka a komunálnych služieb.

Ovládajú jednoduchú obsluhu a nastavovanie mechanizačných prostriedkov, strojov a zariadení, príslušných technológií a základné práce pri ručnom obrábaní dreva a kovov. Súčasne ovládajú elementárne prírodovedné zákonitosti svojho odboru a vedia ich aplikovať najmä pri ochrane zvierat a životného prostredia. Pracovné úlohy si dokážu zabezpečiť s ohľadom na ekonomické hospodárenie s energiami a materiálmi pri dodržiavaní hygieny, bezpečnosti práce a ochrany pred požiarom.

Absolventi môžu v ďalšom vzdelávaní pokračovať v nadväzujúcom 3-ročnom učebnom odbore po úspešnom absolvovaní kurzu na doplnenie základného vzdelania (9. ročníka). Štúdium sa ukončuje záverečnou skúškou so získaním výučného listu.

Spôsobilosti v oblasti osobnostného rozvoja charakterizujú absolventa ako človeka s vedomím vlastnej identity s adekvátnym sebavedomím a primerane rozvinutými komunikatívnymi a sociálno-interakčnými schopnosťami v oblasti práce, sociálneho a osobného života. Súčasne ako zodpovedného jedinca, schopného kooperovať s inými ľuďmi a prispôbovať sa meniacim sa spoločenským a pracovným podmienkam.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje kompetenciami.

8. Kompetencie absolventa

Kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie sú tie, ktoré potrebujú všetci ľudia na svoje osobné naplnenie a rozvoj, zamestnateľnosť, sociálne začlenenie, udržateľný životný štýl, úspešný život v spoločnosti, ktorá žije v mieri, pre riadenie života so zodpovedným prístupom ku zdraviu a aktívne občianstvo.

Všetky kľúčové kompetencie sa považujú za rovnako dôležité. Každá z nich prispieva k úspešnému životu v spoločnosti. Kompetencie možno využívať v mnohých rôznych

súvislostiach a rozličných kombináciách. Prekrývajú sa a nadväzujú na seba; aspekty, ktoré sú podstatné v jednej oblasti, zvyčajne podporujú kompetencie aj v ďalšej oblasti.

V súlade s Odporúčaním rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie má absolvent nižšieho stredného odborného vzdelávania v rámci teoretického a praktického vyučovania nadobudnúť schopnosť rozvíjať tieto kľúčové kompetencie v nasledujúcich opisoch:

a) Gramotnosť

je schopnosť identifikovať, pochopiť, tvoriť a interpretovať koncepty, pocity, fakty a názory ústnou aj písomnou formou pomocou vizuálnych, zvukových a digitálnych materiálov v rozličných odboroch a kontextoch. Zahŕňa schopnosť efektívne komunikovať a nadväzovať kontakty s ostatnými.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- globálne porozumieť jednoduchému počutému vecnému textu s menším počtom neznámych slov;
- porozumieť obsahu jednoduchého a krátkeho vecného textu a pochopiť explicitne vyjadrené informácie;
- relatívne plynulo vyjadriť svoje myšlienky a nadobudnuté informácie a čiastočne prispôbiť svoj prejav komunikačnej situácii;
- začať, udržiavať a ukončiť jednoduchú priamu komunikáciu na jemu blízku všeobecnú a odbornú tému;
- čiastočne dodržiavať zásady spoločenskej komunikácie;
- písomne vyjadriť myšlienky a informácie formou uceleného jednoduchého kratšieho vecného textu na tému blízku jeho odborným záujmom a skúsenostiam.

b) Viacjazyčnosť

je kompetencia, ktorá vymedzuje schopnosť používať rozličné jazyky na vhodnú a účinnú komunikáciu v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí. Ide o schopnosti sprostredkovať informácie medzi rôznymi jazykmi a médiami. Pokiaľ je to vhodné, môže zahŕňať zachovanie a ďalší rozvoj kompetencií v materinskom jazyku, ako aj osvojenie si úradného jazyka (jazykov) danej krajiny.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- porozumieť známym pomenovaniam, slovám a veľmi jednoduchým vetám;
- vyplniť formuláre s osobnými údajmi.

c) Matematická kompetencia a kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve

matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie a porozumenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Kompetencia vo vede sa vzťahuje na schopnosť vysvetliť prírodné javy pomocou základných vedomostí a metodiky vrátane pozorovania a experimentovania s cieľom klásť otázky a odvodiť závery podložené dôkazmi. Kompetencie v technológii a inžinierstve sa chápu ako uplatňovanie daných vedomostí a metodiky ako odpovedí na vnímané ľudské túžby a potreby. Kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve zahŕňa porozumenie zmenám spôsobeným ľudskou činnosťou a zodpovednosti občana ako jednotlivca.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- aplikovať základné matematické princípy a postupy v každodennom kontexte doma a v práci;
- používať technické nástroje a prístroje a dodržiavať zásady bezpečnosti doma a v práci;
- uplatňovať zásady environmentálnej udržateľnosti doma a v práci.

d) Digitálna kompetencia

zahŕňa sebaistú, kritické a zodpovedné využívanie digitálnych technológií na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti, ako aj interakciu s digitálnymi technológiami. Zahŕňa informačnú a dátovú gramotnosť, komunikáciu a spoluprácu, mediálnu gramotnosť, tvorbu digitálneho obsahu, bezpečnosť, otázky súvisiace s duševným vlastníctvom, riešenie problémov a kritické myslenie.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- chápať, ako digitálne technológie môžu prispievať ku komunikácii, tvorivosti a poznať, aké riziká predstavujú;
- pristupovať k digitálnemu obsahu, používať ho, filtrovať a zdieľať digitálny obsah;
- chrániť informácie, obsah, údaje a digitálne identity.

e) Osobná a sociálna kompetencia a schopnosť učiť sa

je schopnosť uvažovať o vlastnej osobnosti, efektívne riadiť čas a informácie, konštruktívne spolupracovať s ostatnými a riadiť vlastné vzdelávanie a kariéru. Zahŕňa schopnosť zvládnuť zložité situácie, učiť sa, zachovať si fyzické aj duševné zdravie a dbať o svoje zdravie a viesť život zameraný na budúcnosť, byť empatický a zvládať konflikty v inkluzívnom a podporujúcom prostredí.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- reálne posudzovať svoje fyzické a duševné možnosti, uvedomovať si dôsledky závislosti na duševný život jednotlivca a rodiny;
- uvažovať o svojich vlastných hodnotách a presvedčeníach;
- vyjadriť presvedčenie, že dokáže vykonať aktivity, ktoré si naplánoval;
- preukázať, že preberá zodpovednosť za svoje skutky;
- podieľať svojím dielom na spoločnej práci v skupine;
- identifikovať základné zdroje učenia sa (napr. knihy, internet) a s pomocou vybrať najspoľahlivejšie informácie;
- identifikovať podobnosti a rozdiely medzi novými a známymi informáciami.

f) Občianska kompetencia

je schopnosť konať ako zodpovedný občan a v plnej miere sa zúčastňovať na občianskom a sociálnom živote, a to opierajúc sa o znalosť sociálnych, hospodárskych, právnych a politických konceptov a štruktúr, ako aj o chápanie celosvetového vývoja a udržateľnosti.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- vyjadriť úctu k druhým ľuďom a považuje ich za rovnocenné ľudské bytosti;
- spolupracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov;
- pochopiť zmysel demokracie, slobody, práv a zodpovedností;
- opísať vplyvy, ktoré má propaganda na súčasný svet;
- uvažovať o rizikách spojených so znečisťovaním životného prostredia.

g) Podnikateľská kompetencia

sa vzťahuje na schopnosť využívať príležitosti a myšlienky a meniť ich na hodnoty pre ostatných. Je založená na tvorivosti, kritickom myslení a riešení problémov, iniciatívnosti, vytrvalosti, ako aj schopnosti spolupracovať s cieľom plánovať a riadiť projekty s kultúrnou, sociálnou alebo finančnou hodnotou.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- opísať a pochopiť prístupy k plánovaniu nakladania s osobnými financiami.

h) Kompetencia v oblasti kultúrneho povedomia a prejavu

zahŕňa chápanie a rešpektovanie toho, ako sa myšlienky a význam kreatívne vyjadrujú a šíria v rôznych kultúrach a prostredníctvom rôznych druhov umenia a iných kultúrnych foriem. Zahŕňa rozvoj a vyjadrovanie vlastných názorov a schopnosť identifikovať svoje miesto alebo úlohu v spoločnosti rôznymi spôsobmi a v rôznych kontextoch.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- prejaviť záujem o hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet;
- vyjadriť názor, že človek by sa mal vždy usilovať o vzájomné porozumenie a zmysluplný dialóg medzi kultúrne odlišnými ľuďmi a skupinami;
- poznať základné prejavy miestnej a národnej kultúry a to ako ovplyvňuje život jednotlivca v rodine a komunite.

Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- vysvetliť základnú odbornú terminológiu používanú v rozsahu odboru,
- opísať základnú podstatu biologických, chemických procesov a fyzikálnej podstaty prebiehajúcich v organizmoch rastlín, drevín a zvierat, – rozoznať bežné druhy materiálov, surovín, osiva, sadiva, krmív, hnojív, strojových súčiastok, mechanizmov a produktov výroby,
- vysvetliť pracovný postup pri ručnom obrábaní dreva a kovov v poľnohospodárskej a v lesnej výrobe,
- popísať druhy, použitie, prípravu a údržbu náradia a pomôcok, jednoduchých mechanizmov, strojov a zariadení používaných pri jednoduchých a pomocných prácach v rozsahu odboru,
- opísať základné funkcie strojov, zariadení a liniek,
- vysvetliť základné zásady a technologické postupy pestovania rastlín, lesov a chovu zvierat,
- pomenovať základné zásady ochrany zvierat, rastlín, drevín a starostlivosti o životné prostredie,
- opísať základné pracovné úkony pri obsluhu výpočtovej techniky,
- určiť základný pracovný postup prác pri výkone jednoduchých činností a samostatne sa zorientovať na určenom mieste,

- vysvetliť zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany pred požiarom, osobné ochranné pracovné prostriedky a ich použitie v rozsahu odboru.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- používať základnú odbornú terminológiu používanú v rozsahu odboru,
- vykonať základné odborné činnosti v technológiách poľnohospodárskej a lesnej výroby, so zámerom zabezpečiť kvalitné výsledky, výnosy a úžitkovosť,
- vykonávať praktické činnosti v súlade so zásadami na ochranu zvierat a životného prostredia,
- voliť si, pripraviť a používať správne pomôcky, nástroje, náradie, stroje a zariadenia v rozsahu odboru,
- ovládať základnú obsluhu a nastavovanie strojov a technologických zariadení,
- vykonávať jednoduché činnosti pri ošetrovaní a údržbe prístrojov, strojov zariadení, liniek a základné opravy,
- vykonávať jednoduché činnosti súvisiace s ručným obrábaním dreva a kovov v poľnohospodárskej a v lesnej výrobe,
- postupovať v zmysle zásad hygieny, bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarom v rozsahu odboru,
- používať osobné ochranné pracovné prostriedky pri jednoduchých a pomocných prácach,
- postupovať hospodárne pri manipulácii s materiálmi, energiou, strojmi a zariadeniami,
- dodržiavať technologickú a pracovnú disciplínu,
- vykonať jednoduché odborné práce, racionálne riešiť jednoduché problémové situácie,
- dodržiavať normy, parametre kvality procesov, výrobkov alebo služieb,
- dodržiavať zásady ochrany životného prostredia

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- manuálnou zručnosťou,
- zodpovednosťou, dôslednosťou a presnosťou,
- koordináciou pohybov, intenzitou vykonávania pracovných úkonov,
- vytrvalosťou, odolnosťou voči pracovnej záťaži,
- iniciatívnosťou a adaptabilitnosťou.

9. Výkonové štandardy

Teoretické vyučovanie

Absolvent má:

- používať základnú odbornú terminológiu,
- definovať základné pracovné činnosti pri zabezpečovaní technologických postupov pestovania rastlín, chovu hospodárskych zvierat vrátane rôznych pomocných prác,

- vysvetliť základnú starostlivosť o zvieratá,
- popísať zásady ručného obrábania kovov a dreva,
- popísať bežnú údržbu strojov a zariadení a ich základné nastavenia,
- popísať zber plodín ručne, s použitím mechanizácie,
- definovať zásady ochrany životného prostredia, ochrany pôdy, rastlín, zvierat,
- definovať zásady hygieny a bezpečnosti práce a ochrany pred požiarom,
- popísať svoje predpoklady pre výkon zvoleného povolania a možnosti ďalšieho štúdia a profesijnej orientácie.

Praktické vyučovanie

Absolvent vie:

- vykonávať jednoduché a pomocné pracovné pri zabezpečovaní technologických postupov v poľnohospodárskej/lesnej výrobe a službách na vidieku,
- manipulovať s jednoduchým náradím v poľnohospodárskej výrobe,
- ovládať základné ručné obrábanie dreva a kovov,
- zabezpečiť základnú starostlivosť o zvieratá,
- vykonať bežnú údržbu strojov a zariadení a ich základné nastavenia,
- vykonávať základné pracovné činnosti pri zabezpečovaní technologických postupov pestovania rastlín,
- vykonať zber plodín ručne, s použitím mechanizácie,
- vykonávať iné jednoduché a pomocné práce v poľnohospodárstve,
- dodržiavať zásady ochrany životného prostredia, ochrany pôdy, rastlín, zvierat,
- dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti práce a ochrany pred požiarom,
- orientovať svoje predpoklady pre výkon zvoleného povolania a možnosti ďalšieho štúdia a profesijnej orientácie.

10. Obsahové štandardy

Teoretické vyučovanie

Základy poľnohospodárskej výroby

Učivo štandardu obsahuje základné poznatky o výrobných procesoch v poľnohospodárstve. Východiská odbornej problematiky spočívajú v osvojení základov z biológie rastlín a živočíchov, základných zložiek prostredia pre ich rast, vývoj, výživu a ochranu rastlín a chov hospodárskych zvierat a pestovanie rastlín. Ťažiskom vzdelávacej oblasti sú odborné poznatky z technológií rastlinnej a živočíšnej výroby, zberu a pozberovej úpravy a uskladnenia produktov

a problematika bezpečnej prepravy v poľnohospodárskej výrobe. Súčasťou teoretických poznatkov je učivo zo základov ručného obrábania dreva a kovov, práca s náradím a obsluha jednoduchej poľnohospodárskej a komunálnej mechanizácie. Súčasťou vzdelávania sú základné poznatky z obsluhy výpočtovej techniky. Celá odborná problematika vzdelávacej oblasti je systematicky dopĺňaná poznatkami zo starostlivosti o životné prostredie, ochrany zvierat, prírody a krajiny.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Učivo štandardu obsahuje problematiku dodržiavania hygieny, bezpečnosti práce a ochranu pred požiarom (ďalej len BOZP) podľa platných všeobecno-záväzných právnych predpisov. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci musí vychádzať z BOZP školy a následne byť rozpracovaná na požiadavky učebného odboru lesná výroba. Súčasťou kontroly dodržiavania bezpečnosti práce musí byť priamy odborný, pedagogický dozor a kontrola dodržiavania BOZP v súlade s platnými právnymi predpismi. Poučenie o bezpečnosti práce v poľnohospodárskej výrobe, oboznámenie žiakov s organizačným usporiadaním pracovísk školy, kde sa odborný výcvik zabezpečuje, s pracoviskami so zvýšeným nebezpečenstvom úrazu, s obsahom a organizáciou odborného výcviku a jeho väzbou na ostatné vyučovacie predmety. Súčasťou BOZP je identifikácia druhov ohrozenia pri práci v dielňach, pri práci s mechanizáciou, v podmienkach lesnej výroby pri manipulácii so zvieratami, materiálmi, surovinami, toxickými látkami, hnojivami a oboznámenie sa s podmienkami bezpečnej prepravy. Nevyhnutnou súčasťou je oboznámenie sa s najčastejšími úrazmi, prvou pomocou pri úrazoch, pravidlami správania pri požiaroch a osobnou hygienou.

Praktické vyučovanie

Nácvik praktických činností v poľnohospodárskej výrobe

Obsahom štandardu je nácvik praktických zručností v poľnohospodárskej výrobe. Nácvik je zameraný na jednoduché práce v rastlinnej a živočíšnej výrobe, základy obrábania kovov a dreva, starostlivosť o poľnohospodársku techniku, praktické oboznámenie sa s obsluhou, údržbou a opravou jednoduchších mechanizačných prostriedkov, jednoduché práce pri pestovaní, zbere a pozberovom spracovaní plodín a produktov a jednoduché práce pri chove a ošetrovaní zvierat. Súčasťou praktického vyučovania je dodržiavanie zásad ochrany životného prostredia, zvierat a dodržiavanie zásad hygieny, bezpečnosti práce a praktické využívanie prístrojov, strojov a zariadení, biologického materiálu (rastlín, zvierat, drevín ap.), surovín a materiálov podľa poučenia o ich hodnote, používaní a ochrane. Súčasťou praktického vyučovania je dodržiavanie zásad ochrany životného prostredia, zvierat, a dodržiavanie zásad hygieny, bezpečnosti práce a praktické využívanie prístrojov, strojov a zariadení, biologického materiálu (rastlín, zvierat, drevín ap.), surovín a materiálov podľa poučenia o ich hodnote a ochrane.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Obsahom štandardu je bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, ochrana pred požiarom a hygiena práce na pracoviskách, prvá pomoc v prípade úrazu na pracovisku a poskytovanie prvej pomoci.

11. Národný štandard finančnej gramotnosti (ďalej len NŠFG), ktorý bol schválený 31.03.2014 MŠVVaŠ a vstúpil do platnosti 01.09.2014, vymedzuje šírku poznatkov, zručností a skúseností z oblasti finančného vzdelávania a manažmentu osobných financií.

Finančná gramotnosť

- Je to schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.
- Je základnou kompetenciou rozumieť finančným produktom, službám, ktoré poskytuje trh a ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou nášho osobného a rodinného života.
- Označujeme ňou stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické a finančné prostredie.

NŠFG popisuje minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť absolventov prostredníctvom osvojených kompetencií, ktoré sú usporiadané nasledovne: témy, kompetencie a čiastkové kompetencie.

NŠFG, novelizovaná verzia 1.2

Dňa 9. marca 2017 bola schválená Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky novelizovaná verzia NŠFG 1.2 pod číslom 2017-1053/10961:12-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom.

Témy NŠFG sú zoradené do 6 vybraných kategórií finančnej gramotnosti:

- 1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov**
- 2. Plánovanie, príjem a práca**
- 3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov**
- 4. Úver a dlh**
- 5. Sporenie a investovanie**
- 6. Riadenie rizika a poistenie**

12. NAPPO – Národný akčný plán prevencie obezity

3.2 Podpora zdravšieho prostredia v školách

Priorita: Ustanoviť zdravie ako prioritu na školách

Operatívny cieľ: Podporovať vzdelávanie v oblasti správnej voľby potravín, zdravých stravovacích návykov

Aktivita: Podporovať oblasti vzdelávania o témy zdravej výživy a životného štýlu v ŠkVP, integrácia vzdelávania o výžive ako súčasť školských osnov.

13. Odznak športovej výkonnosti SOŠ

Priorita:

Odznak zahŕňa 10 disciplín všeobecných telesných zdatností, ktoré posudzujú úroveň pohybovej výkonnosti a pohybovej schopnosti žiakov.

Operatívny cieľ:

Testujú sa všeobecné kondičné a koordinačné schopnosti ako sú rýchlosť, sila, vytrvalosť a výbušnosť. Disciplíny sa vykonávajú na hodinách telesnej výchovy ako súčasť vyučovacieho procesu pod dozorom príslušného pedagóga. Zapojení sú žiaci 1. – 4. ročníka zo študijných odborov a žiaci 1. – 3. ročníka učebných odborov. Každéj disciplíne predchádza účelová športová príprava, aby boli žiaci schopní dosiahnuť čo najlepšie výkony. Za dosiahnutý výkon v každej danej disciplíne získajú žiaci určitý počet bodov podľa hodnotiacej tabuľky. Celkový súčet získaných bodov bude vyhodnotený a ocenený zlatým, strieborným alebo bronzovým odznakom športovej výkonnosti SOŠ Pruské.

Aktivita:

Aktivovať žiakov k pravidelnému športu, rozvíjať ich pohybové schopnosti, podporiť súťaživosť a rozvíjať pohybovú gramotnosť.

14. Umelá inteligencia

Umelá inteligencia predstavuje modernú technologickú oblasť, ktorá významne ovplyvňuje spoločnosť, trh práce aj každodenný život. Zaradenie tejto témy do školského vzdelávacieho programu podporuje rozvoj digitálnych kompetencií žiakov, posilňuje ich kritické myslenie a pripravuje ich na nové požiadavky súčasného digitálneho sveta. Vzdelávací obsah zameraný na umelú inteligenciu umožňuje žiakom pochopiť základné princípy fungovania inteligentných systémov, ich praktické využitie v rôznych oblastiach a tiež etické, bezpečnostné a spoločenské súvislosti, ktoré s ich používaním súvisia.

Dôležitou súčasťou vzdelávania je práca s generatívnymi nástrojmi umelej inteligencie, ktoré žiakom umožňujú vytvárať text, obrázky, prezentácie, analýzy či ďalší obsah. Žiaci sa učia formulovať vhodné zadania (prompty), kriticky hodnotiť výsledky a overovať informácie, ktoré im AI poskytuje. Rozvíjajú tak zručnosti potrebné pre ich efektívne a bezpečné používanie pri učení aj v budúcej pracovnej praxi.

Kladie sa dôraz na etickú, právnu a bezpečnostnú rovinu umelej inteligencie. Žiaci sú vedení k zodpovednému používaniu technológií, uvedomujú si riziká spojené s manipuláciou informácií, deepfake technológiami či autorskými právami a poznajú zásady ochrany osobných údajov pri práci s AI systémami. Dôležitou kompetenciou je schopnosť kriticky hodnotiť obsah vytvorený umelou inteligenciou a rozpoznať potenciálne nebezpečenstvá spojené s jeho šírením.

V praktickej rovine žiaci riešia úlohy a projekty, ktoré ich vedú k tvorivému využívaniu AI. Môžu pracovať na analýze konkrétnych problémov, tvoriť informačné materiály, prezentovať výsledky alebo navrhovať riešenia, ktoré využívajú umelú inteligenciu v reálnych situáciách.

Učiteľ pritom využíva rôzne formy práce, ako sú skupinová spolupráca, projektové učenie, diskusia, čo zároveň posilňuje komunikačné a sociálne kompetencie žiakov.

Vzdelávanie v oblasti umelej inteligencie prepája viaceré prierezové témy, najmä digitálnu a mediálnu gramotnosť, etickú výchovu, kritické myslenie a finančnú gramotnosť súvisiacu s dopadmi technológií na trh práce. Žiak by mal vedieť bezpečne a kriticky používať nástroje umelej inteligencie, rozumieť ich fungovaniu a uvedomovať si etické a spoločenské súvislosti technológií, s ktorými sa bude stretávať v ďalšom vzdelávaní aj profesionálnom živote.

15. Podporné opatrenia v rámci inkluzívneho

Podporné opatrenia v rámci inkluzívneho vzdelávania na Slovensku predstavujú adresnú pomoc pre všetky deti a žiakov, ktorí čelia prekážkam pri učení. Tento systém bol zavedený novelou školského zákona (č. 245/2008 Z. z.) č. 182/2023 Z. z. a jeho cieľom je umožniť každému dieťaťu plnohodnotné zapojenie do vzdelávania podľa jeho individuálneho potenciálu. K princípom inkluzívneho vzdelávania sa hlási aj naša škola.

Systém podporných opatrení je postavený na rozvoji človeka v školskom prostredí a vychádza z podporných úrovní 1. až 5. stupňa, ktoré sú zadefinované v § 131 školského zákona.

Úlohou našej školy je zabezpečiť rovný prístup k vzdelávaniu pre všetkých žiakov, dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností, vzdelania a ich plnohodnotného začlenenia do spoločnosti. Pri poskytovaní odborného vzdelávania je dôležitá systematická príprava žiakov do praktického života. Za týmto účelom naša škola poskytuje žiakom podľa § 145a a 145b podporné opatrenia (ďalej PO) podľa Katalógu podporných opatrení.

AKTÉRI PODPORNÝCH OPATRENÍ

Triedny učiteľ a predmetoví učitelia

Triedny učiteľ je kľúčovým pilierom podpory žiakov. Počas výchovno-vzdelávacej činnosti primárne zodpovedá za koordináciu činnosti na podporu budovania pozitívnej klímy triedy, riešenie konfliktov, vytváranie zdravých vzťahov, identifikáciu potrieb, prekážok a rizík. Vykonáva pedagogickú diagnostiku, intervenuje a usmerňuje. Zohľadňuje potreby žiakov a individuálne upravuje metódy a formy vzdelávania. Podporu poskytuje každému žiakovi, ktorý ju vyžaduje. Je potrebné, aby učiteľ aktívne spolupracoval so školským podporným.

V prípade, že žiak dostáva súčasne podporu na 2. až 5. stupni, učiteľ prispôsobuje metódy, formy a obsah vzdelávania na základe metodického usmernenia konkrétnych stupňov podporných úrovní. Komunikačnými partnermi sú triedny učiteľ, pedagogický asistent a ŠPT.

Pedagogický asistent

Podľa požiadaviek učiteľa a v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom a ŠPT vytvára rovnosť príležitostí vo vyučovaní a pomáha pri prekonávaní rozličných bariér jednotlivcovi, skupine alebo aj celej triede. Podieľa sa na zlepšovaní klímy v triede, v úzkej spolupráci s učiteľom tvorí vyučovacie stratégie i edukačné materiály. Je podporou pre všetkých žiakov, ktorí to v danom momente vyžadujú.

Školský podporný tím (ŠPT)

Na škole je zriadený aj školský podporný tím (ďalej len „ŠPT“). Činnosť tímu sa riadi § 131 školského zákona a § 21n. a § 84a) zákona 138/2019 o pedagogických a odborných zamestnancoch. ŠPT úzko spolupracuje a metodicky je vedený centrom poradenstva a prevencie (ďalej len „CPP“). V školskom prostredí spolupracuje s vedením školy, pedagógmi, vychovávateľmi, rodičmi a žiakmi. Členovia tímu majú príslušnú kvalifikáciu a špecializáciu určenú na výkon svojich funkcií. Poskytujú žiakom, rodičom a učiteľom podporné služby, riadia sa platnou legislatívou, pracovnou náplňou a školským vzdelávacím programom. Pôsobenie ŠPT je v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania, s príslušnou legislatívou a najlepším záujmom žiaka. Zásadou je, že rodič je partnerom školy, ktorý je informovaný a priamo zapojený do podpory dieťaťa.

Hlavnými oblasťami podpory sú, v súlade s § 131 školského zákona, prevencia, výchovné a kariérové poradenstvo, rozvoj inkluzívneho vzdelávania, orientačná diagnostika, intervencia a krízová intervencia, korekcia, metodická podpora a poradenstvo pedagogickým zamestnancom, rodičom alebo žiakom. Pôsobenie ŠPT na škole je riadnou súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti a pomáha naplňovať ciele výchovy a vzdelávania.

Podporné opatrenia 1. stupňa – univerzálna preventívno-výchovná činnosť

Podporná úroveň 1. stupňa sa poskytuje všetkým žiakom ako súčasť výchovno-vzdelávacej činnosti. Cieľom je zabezpečiť optimálne podmienky pre sociálno-emocionálny, kognitívny a osobnostný rozvoj žiaka. Prostredníctvom úpravy obsahu, foriem a metód sa univerzálne preventívne aktivity a princípy implementujú do výchovy a vzdelávania, pričom sa zameriavajú na budovanie pozitívnej klímy a zdravých vzťahov v triede. Realizuje ju v triede každý PZ, v spolupráci so zákonným žiakom. Východiskom podpory 1. stupňa je pedagogická diagnostika. Obsahuje špecifické potreby v oblasti učenia, identifikáciu talentov alebo ťažkostí vo vzdelávaní, spoluprácu so ZZ žiakom, popisuje klímu v triede, atď. Učiteľ prispôbuje výchovno-vzdelávaciu činnosť žiakom tak, aby podporovala ich celkový rozvoj. Zohľadňuje individuálne potreby, silné a slabé stránky žiaka. Spolupracuje s pedagogickým asistentom, školským podporným tímom a ZZ žiakom. Podpora môže mať formu napr. vyššej časovej dotácie v rámci písomných prác, diferencovaných, alternatívnych úloh, úpravy a zníženia množstva zadaní/úloh, poskytovanie možností na opakované preskúšanie, atď. Rešpektuje individuálne tempo žiaka, poskytuje dostatok času na vypracovanie úloh, testov a projektov.

Podporné opatrenia 2. stupňa – cieleňá podporná úroveň

Je určená žiakom so zvýšenými nárokmi na podporu, ktoré môžu byť aj prechodného charakteru, vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len ŠVVP). Cieľom je optimalizovať a podporiť proces výchovy a vzdelávania. Podporné opatrenie vykonáva ŠPT v spolupráci s vyučujúcimi a zákonným zástupcom žiaka. Podporné opatrenie sa zameriava na zmiernenie prekážok vo výchove a vzdelávaní, s cieľom zabezpečiť rozvoj schopností a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania. PO má často formu individuálnych alebo skupinových intervencií. V 2. stupni podpory nastavuje podporné opatrenia ŠPT podľa katalógu podporných opatrení. Aplikujú sa vtedy, ak prvý stupeň podporných opatrení neznamenal pozitívnu zmenu v ťažkostiach žiaka.

VŠEOBECNÉ POSTUPY PRI ŽIAKOCH S ROZLIČNÝMI ŤAŽKOSŤAMI

Žiaci s ťažkosťami v učení

V rámci školského prostredia sa objavujú najčastejšie štyri typy vývinových porúch učenia – dyslexia, dysgrafia, dysortografia a dyskalkúlia. Nutné je si uvedomiť, že prejavy týchto porúch sa manifestujú v celom vzdelávacom procese a na všetkých predmetoch. Vo svojej štruktúre sú tieto poruchy veľmi variabilné. Súvisia taktiež s oslabením takzvaných čiastkových deficitov – pamäť, predstavivosť, vnímanie, rýchlosť a flexibilita myslenia, spracovanie nových poznatkov.

Dyslexia – je špecifická porucha učenia, ktorá postihuje najmä schopnosť čítať, dekodovať text a správne hláskovať. Ide o biologicky podmienenú poruchu, ktorá nesúvisí s inteligenciou ani kvalitou výučby. Môže sa prejavovať v tempe, vo vynechávaní písmen, domýšľaním si posledných písmen, atď.

Odporúčania:

- tolerujeme slabší výkon žiaka pri písaní i čítaní,
- rešpektujeme pomalšie tempo čítania,
- častejšie u žiaka kontrolujeme správnosť porozumenia a pochopenia textu,
- na čítanie ponechávame žiakovi viac času,
- nevyvolávame na hlasné čítanie pred triedou (alebo len po domácej príprave),
- rešpektujeme reprodukciu základného textu aj s nepresnosťami,
- žiakovi zadávame na čítanie kratšie celky.
- hodnotíme citlivo výkony v čítaní, vždy s prihliadnutím na dané zdravotné znevýhodnenie.

Dysgrafia – je špecifická porucha učenia, ktorá postihuje grafickú stránku písomného prejavu. Na rozdiel od dyslexie (problém s čítaním) sa dysgrafia zameriava na samotný proces písania, úpravu a osvojenie si tvarov písmen.

Odporúčania:

- rešpektujeme individuálne tempo písania žiaka,
- nepreťažujeme žiaka úlohami zameranými na písanie,
- nehodnotíme pravopisné chyby známku, len vyčíslime počet chýb,
- rešpektujeme špecifické chyby,
- rešpektujeme oblasť zrakovej diferenciácie,
- rešpektujeme zámenu graficky podobných písmen,
- nehodnotíme úhladnosť písma a prác,
- ponechávame dosť času na spracovanie a kontrolu písomných prác a úloh a hodnotíme len to, čo žiak skutočne stihol,
- poskytneme možnosť kopírovania poznámok alebo ich zasielanie elektronicky.

Dysortografia – je špecifická porucha učenia, ktorá sa prejavuje neschopnosťou dieťa správne uplatňovať naučené gramatické pravidlá v písomnom prejave. Hoci dieťa môže teoreticky ovládať poučky (napríklad vybrané slová), v praxi pri písaní diktátov či textov robí chyby.

Odporúčania:

- diktujeme rozsahovo kratšie celky,
- v diktáte rešpektujeme špecifické chyby – zámenu graficky podobných písmen, zdvojené písanie písmen, absenciu mäkkčov a dlžňov a nešpecifické chyby – neuplatnené gramatické pravidlá,
- diktát nehodnotíme známkou, vyčíslujeme iba počty chýb alebo využívame formu doplňovačiek so zameraním na gramatický jav, ktorého ovládanie chceme overiť,
- diktát môžeme využívať ako praktický prostriedok na nácvik gramatických pravidiel,
- pri písomných prácach overujeme, či žiak správne prečítal zadanie úlohy.
- v prípade slohových prác nehodnotíme pravopisnú stránku, ani úhl'adnosť písma.

Dyskalkúlia – je špecifická porucha učenia, ktorá sa prejavuje výraznými ťažkosťami v chápaní matematických pojmov a operácií. Podobne ako pri predošlých poruchách, ani tu úroveň inteligencie nezodpovedá dosahovaným výsledkom v danom predmete.

Odporúčania:

- chyby ktoré sú spôsobene nedostatočnou úpravou, napr. posun číslic pri sčítaní, zápise zlomkov, nerátať do hodnotenia, kontrolovať a hodnotiť iba výsledok a spracovanie,
- zložitejšie postupy je potrebné rozložiť na časti,
- dostatočne fixovať a automatizovať naučené vedomosti,
- využívať kompenzačné pomôcky - číselnú os, kalkulačku, vzorce, nákresy a pod.,
- kladieme dôraz na nadväznosť učiva,
- inštrukcie pri novom učive je potrebné zapisovať,
- pri slovných úlohách je potrebné zvoliť tento postup - vyčleniť otázky a údaje, grafický rozbor úlohy, priestor na numerický záznam, výpočet a odpoveď,
- pri písomných prácach zredukovať rozsah a poskytnúť dostatok času na vypracovanie, hodnotiť iba to čo stihne vypracovať,
- minimalizovať alebo úplne vylúčiť úlohy ktoré sú limitované časom,
- preverovanie učiva maximálne tri látky dozadu.

Všeobecné odporúčania pre vývinové poruchy učenia

- využívanie prvkov viacnásobného opakovania,
- v rámci edukácie zapájať multisenzorický prístup – predovšetkým zrakové a sluchové vnímanie je vhodné kombinovať,
- aplikovať rôzne edukačné metódy, overovať, ktorá je u žiaka efektívnejšia,
- zapájať prvky formatívneho hodnotenia, uvedomiť si, že negatívna známka nie vždy pre žiaka predstavuje korekciu, sebareflexiu a zlepšenie.

Žiaci s ťažkosťami v správaní

Ide o súbor prejavov, ktoré sa u žiakov manifestujú v ťažkostiach s pozornosťou, aktivitou (ADHD, ADD), vo vzdorovitom správaní, vo vykrikovaní, klamaní, v agresivite a záškoláctve.

Odporúčania:

- tolerovať znížené pracovné tempo, nezahľcovať početnými úlohami, poskytnúť dostatok času, obmedziť časovo limitované úlohy,
- pracovať s motiváciou žiaka na hodine, zlepšovať sústredenie žiaka,
- prihliadať na vynaložené úsilie žiaka,
- umožniť zvýšený čas na kontrolu,

- umožniť dostatočný priestor pre opravu známky,
- častejšie opakovať inštrukcie a pokyny na vyučovaní,
- žiaka pozitívne hodnotiť aj za snahu,
- nehodnotiť negatívne prejavy správania, ktoré sú priamy dôsledkom ADHD,
- nepreťažovať početnými príkazmi, minimalizovať stresové zaťaženie, väčšie formy hodnotenia,
- dohodnutie pravidiel v rámci výchovného prístupu, sankcií, ktoré žiaka postihnú v prípade porušenia pravidiel,
- žiak s ADHD má problém v oblastiach koncentrácie pozornosti, v zvýšenej unaviteľnosti a v zníženej schopnosti dosiahnuť vnútorný pokoj,
- často narábať s pozitívnou motiváciou,
- využívať princíp porovnávania žiakových úspechov s predchádzajúcimi – žiak potrebuje zažiť svoje zlepšenie, svoj progres.

Žiaci s ťažkosťami v komunikácii

Ide o žiakov, ktorí sú často odborne označovaní ako žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou (NKS) tvoria špecifickú skupinu, ktorá si vyžaduje individuálny prístup a podporu v rámci vzdelávania. Všeobecne takýto žiaci pôsobia tichším dojmom, sú menej pribojní. Komunikácia u týchto žiakov má svoje mantinely, ale dá sa zlepšovať postupným tréningom. Z toho dôvodu treba u žiakov počas celého štúdia rozvíjať sociálnu a pragmatickú rovinu komunikácie.

Odporúčania:

- tolerovať znížené pracovné tempo, nezahľcovať početnými úlohami, poskytnúť dostatok času a obmedziť časovo limitované úlohy,
- overovať porozumenie zadaniam úloh,
- ak je to možné zredukovať pri písomnom skúšaní množstvo úloh, rozkrokovat' náročnejšie úlohy,
- prihliadať na vynaložené úsilie žiaka,
- umožniť zvýšený čas na kontrolu,
- diktáty hodnotiť pozitívne, pri väčšom množstve chýb tieto chyby vypísať,
- umožniť dostatočný priestor pre opravu známky,
- v cudzom jazyku umožniť používať slovník, gramatické tabuľky,
- pri osvojovaní nového učiva využívať prvky názornosti,
- poskytovať priestor pre podporu čítania s porozumením textu,
- podporovať rozvoj komunikácie aj netradičnými, inovatívnymi formami.

žiaduce, a to tak zo spoločenského, individuálneho ľudského hľadiska, ako aj z hľadiska ekonomického, návratnosti investovaného času a finančných prostriedkov. Pritom nemusí ísť len o podporu mimoriadne intelektovo nadaných žiakov, ale aj žiakov nadaných manuálne, prakticky, ktorí vynikajú svojimi vedomosťami, zručnosťami, záujmom, kreativitou, výsledkami práce a zaslúžia si výnimočnú pedagogicko-psychologickú starostlivosť pri rozvíjaní svojho špecifického nadania. Pre mimoriadne nadaných žiakov sme pripravili tieto úpravy:

- žiaci budú integrovaní do bežných tried (nebudú zriaďované osobitné triedy),

- v prípade mimoriadnych podmienok a situácii pripravíme individuálne učebné plány a vzdelávací program,
- umožní sa im štúdium väčšieho počtu voliteľných predmetov, ako aj ďalších cudzích jazykov,
- podľa potreby budú navštevovať výchovného poradcu a v mimoriadnych prípadoch budú navštevovať aj špecializované odborné pracoviská (za podmienok výskytu istých anomálií v ich správaní),
- vo výučbe týchto žiakov budeme využívať nadštandardné vyučovacie metódy a postupy, budú zapájaní do problémového a projektového vyučovania, umožní sa im práca na vlastných projektoch,
- všetci žiaci bez výnimky (ako aj bežní žiaci) budú dodržiavať školský a internátny poriadok.

16. Desegregácia v školskom vzdelávacom programe (ŠkVP)

Desegregácia vo vzdelávaní

Naša škola sa hlási k princípom inkluzívneho vzdelávania a desegregácie. Vytvára podmienky na rovný prístup ku vzdelávaniu pre všetkých žiakov bez rozdielu a aktívne predchádza segregácii, diskriminácii a sociálnemu vylúčeniu. Prostredníctvom vzdelávacieho procesu, poradenského systému a spolupráce s rodinou a komunitou rozvíja hodnoty demokracie, tolerance, rešpektu k ľudským právam a sociálnej súdržnosti. Desegregačné princípy sú uplatňované vo všetkých oblastiach života školy a sú súčasťou jej výchovno-vzdelávacej stratégie.

Charakteristika

Desegregácia vo vzdelávaní predstavuje proces odstraňovania segregácie žiakov a vytvárania inkluzívneho vzdelávacieho prostredia, v ktorom majú všetci žiaci bez ohľadu na svoj sociálny pôvod, etnickú príslušnosť, zdravotné znevýhodnenie, rodový status, náboženské presvedčenie alebo iné charakteristiky rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu. Je založená na princípoch rovnosti príležitostí, nediskriminácie, sociálnej spravodlivosti a rešpektovania ľudských práv. Stredná odborná škola v Pruskom vytvára podmienky pre spoločné vzdelávanie všetkých žiakov, podporuje inkluzívnu kultúru školy a prijíma opatrenia na predchádzanie segregácie a sociálnemu vylúčeniu.

Ciele desegregácie v podmienkach SOŠ

Škola sa zaväzuje:

- zabezpečovať rovný prístup ku kvalitnému odbornému vzdelávaniu pre všetkých žiakov,
- vytvárať bezpečné, rešpektujúce a podnetné školské prostredie,
- podporovať spoluprácu medzi žiakmi z rôznych sociálnych, kultúrnych a etnických skupín,
- predchádzať diskriminácii, predsudkom a stereotypom,

- rozvíjať občianske, sociálne a interkultúrne kompetencie žiakov,
- podporovať úspešnosť každého žiaka podľa jeho individuálnych vzdelávacích potrieb,
- spolupracovať s rodinou, komunitou a odbornými inštitúciami pri podpore inkluzívneho vzdelávania.

Zásady desegregačného prístupu školy

Škola uplatňuje tieto zásady:

1. **Rovnosť príležitostí** – každý žiak má rovnaké možnosti rozvíjať svoj potenciál.
2. **Nediskriminácia** – škola nepripúšťa žiadnu formu priamej ani nepriamej diskriminácie.
3. **Inklúzia** – rešpektovanie rozmanitosti ako prirodzenej súčasti školského prostredia.
4. **Participácia** – podpora aktívneho zapájania všetkých žiakov do života školy.
5. **Individualizácia podpory** – poskytovanie primeraných podporných opatrení podľa potrieb žiakov.
6. **Spolupráca** – systematická spolupráca pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov, rodín a partnerov školy.

Implementácia desegregácie v edukačnom procese

Oblasť výchovno-vzdelávacieho procesu

Pedagogickí zamestnanci:

- využívajú inkluzívne a diferencované metódy vyučovania,
- podporujú kooperatívne a projektové učenie,
- rozvíjajú toleranciu, empatiu a vzájomný rešpekt,
- zohľadňujú individuálne potreby žiakov,
- predchádzajú stigmatizácii a nálepkovaniu žiakov,
- využívajú prvky multikultúrnej a globálnej výchovy.

Oblasť klímy školy

Škola:

- vytvára pozitívnu sociálnu klímu,
- prijíma opatrenia proti šikanovaniu, diskriminácii a prejavom intolerance,
- organizuje spoločné aktivity podporujúce spoluprácu a súdržnosť kolektívov,
- uzabezpečuje rovnaké podmienky pre zapájanie všetkých žiakov do školských a mimoškolských aktivít.

Oblasť poradenského systému

Škola:

- poskytuje poradenské služby všetkým žiakom bez rozdielu,
- využíva podporu školského podporného tímu,
- spolupracuje s centrami poradenstva a prevencie,
- monitoruje rizikové faktory vedúce k sociálnemu vylúčeniu.

Prierezové uplatnenie v predmetoch

Téma desegregácie sa realizuje priebežne najmä v predmetoch:

- občianska náuka,
- etická výchova,
- slovenský jazyk a literatúra,
- dejepis,
- náboženská výchova,
- odborné ekonomické a spoločenskovedné predmety,
- odborná prax.

Obsahovo sa zameriava na:

- ľudské práva,
- rovnosť príležitostí,
- boj proti diskriminácii,
- sociálnu spravodlivosť,
- interkultúrny dialóg,
- občiansku participáciu,
- prevenciu extrémizmu a radikalizácie.

Indikátory úspešnosti

Úspešnosť realizácie desegregačných opatrení škola hodnotí prostredníctvom:

- monitorovania školskej klímy,
- sledovania výskytu diskriminačných a šikanujúcich prejavov,
- zapojenia žiakov do školských aktivít,
- spolupráce s rodičmi a komunitou,
- výsledkov dotazníkov spokojnosti žiakov,
- priebežného hodnotenia inkluzívneho prostredia školy.

Škola neeviduje segregované vzdelávanie žiakov. Všetci žiaci sú vzdelávaní v heterogénnych kolektívoch. Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia sa zapájali do odborných exkurzií, projektov a záujmových aktivít v rovnakej miere ako ostatní žiaci.

17. Čitateľská gramotnosť

Čitateľskú gramotnosť môžeme charakterizovať ako komplex vedomostí a zručností jedinca, ktoré mu umožňujú zaobchádzať s písomnými textami bežne sa vyskytujúcimi v životnej praxi.

Ide o zručnosti vedieť texty nielen prečítať a rozumieť im, ale aj vyhľadávať, spracovávať a porovnávať informácie obsiahnuté v texte, reprodukovat obsah textu a iné.

Metódy alebo činnosti, ktoré prispievajú k rozvoju čitateľskej gramotnosti u žiakov. Pri uvedených metódach si treba vopred premyslieť, ako žiakov naučiť touto metódou pracovať, lebo nejde iba o jednorazovo použiteľné metódy, ale aby priniesli úžitok, treba sa nimi zaoberať dlhší čas.

- Čítanie s otázkami vo dvojiciach (Košťálová, Hausenblas, 2010)

Metóda vhodná do fázy po čítaní. Žiaci pracujú vo dvojiciach. Ku zvolenému úseku textu tvoria otázky a navzájom si ich kladú. Najlepšie je na začiatku určiť počet otázok. Mali by to byť otázky, ktoré pomáhajú porozumieť napísanému, i tomu, ako je to myslené. Metódou žiakov vedieme k návyku, že nad textom sa vždy vynárajú otázky, učíme ich formulovať skúmané otázky a uvedomiť si účel čítania, rozvíjame samostatnosť v porozumení. Na záver aktivity môžeme vyzvať dvojice, aby ostatným prezentovali najzaujímavejšiu, najťažšiu či najvtipnejšiu otázku.

- Čítanie s predvídaním (Košťálová, Hausenblas, 2010)

Metóda prepája v krátkych cykloch všetky tri fázy: pred čítaním, počas čítania i po ňom. Spoločný text čítajú žiaci postupne po častiach. K nim vždy každý žiak samostatne predvída, o čom sa bude čítať. Následne svoje predpovede preberie vo dvojici, v skupine, príp. v celej triede (podľa konkrétnej situácie), potom číta a po čítaní si spolu s triedou ujasní, ako sa text rozvíjal a ako sa to zhoduje alebo rozchádza s predpoveďami žiakov. Nejde o žiadne hádanie, ale o podložené vyvodzovanie odhadu z náznakov v texte a z vlastnej čitateľskej a životnej skúsenosti a znalosti.

- Vyhľadávanie kľúčových slov (Košťálová, Hausenblas, 2010)

Aktivita sa využíva vo dvoch podobách: pred čítaním ako nástroj na predvídanie, po čítaní ako nástroj reflexie. Pri využití pred čítaním učiteľ z pripraveného spoločného textu premyslene vyberá kľúčové slová a predkladá ich triede, aby sa každý žiak na ich základe mohol pokúsiť o odhad možného obsahu a rozvoja príbehu. Rôzne návrhy sa porovnávajú a následne konfrontujú s originálnym textom, napríklad pri čítaní s predvídaním. S využitím kľúčových slov pri čítaní textu vyhľadávajú a navrhujú kľúčové slová sami žiaci a učia sa tým, čo v texte hrá významnú a čo vedľajšiu úlohu, od ktorých bodov (výrazov) sa dej alebo problém rozvíja. Pripravujú sa tak na zručnosť sumarizovania.

- Pojmová mapa (Gavora, 2008)

Pojmová mapa je grafickou schémou obsahu textu. Ak žiak dostane úlohu, aby načrtol pojmovú mapu textu, napíše na papier všetky hlavné pojmy učiva (obyčajne ako uzly grafu) a pospája ich spojnícami – čiarami, ktoré vyjadrujú vzťahy medzi týmito pojmi. Pojmová mapa vyjadruje pojmy daného textu vo dvojdimenzionálnom priestore. Umožňuje vyjadrovanie nadradenosti a podradenosti jednotlivých pojmov, teda umožňuje aj diagnostikovať ich hierarchické chápanie. Okrem toho môže vyjadrovať následnosť dejov a procesov. Žiak môže zobraziť:

- lineárne vzťahy – vzťahy na rovnakej pojmovej úrovni,
- hierarchické vzťahy – vzťahy nadradenosti a podradenosti,
- siete vzťahov – vyjadrenie vzťahov medzi všetkými pojmi.

Akcie v rámci školy zamerané na čitateľskú gramotnosť:

- Školská knižnica
- Vlastná tvorba žiakov
- Využívanie IKT

- Diskusné aktivity k prečítaným textom
- Beseda o knihe
- Práca s informačnými textami
- Tvorivé aktivity, súťaže, besedy
- Krúžky - mediálny, žurnalistický, literárny, debatný
- Školský časopis
- Hviezdoslavov Kubín
- Spolupráca s verejnou knižnicou

18. Dištančné vzdelávanie

Vzdelávanie žiakov sa organizuje dennou, externou alebo hybridnou formou štúdia alebo formou individuálneho vzdelávania na základe schváleného IŠP. Pokiaľ sa v škole uskutočňuje dištančná forma štúdia podľa § 54 ods. 2 zákona č.245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, škola je povinná stanoviť vo svojom školskom vzdelávacom programe pravidlá dištančného vzdelávania, v ktorých vymedzí ciele, spôsoby výchovno-vzdelávacej činnosti, systém hodnotenia žiakov a ďalšie postupy v záujme optimalizovania edukačného procesu v rámci dištančného vzdelávania.

Pri prechode školy na dištančné vzdelávanie sa vyučovanie neprerušuje, ale mení formu. Všetky povinnosti týkajúce sa účasti a aktivity na vyučovaní zostávajú nezmenené pre vyučujúcich, žiakov a rodičov. Dištančné vzdelávanie môže byť realizované na úrovni jednotlivca, skupiny, triedy, príslušných ročníkov jednotlivých odborov alebo všetkých žiakov celej školy. Dištančné vzdelávanie nie je na báze dobrovoľnosti, ale je to iná forma povinného vzdelávania sa žiakov. Účasť žiakov na dištančnom vzdelávaní je povinná.

O prechode na dištančné vzdelávanie musí byť oboznámený každý učiteľ a žiak, vrátane zákonných zástupcov žiakov s tým, akým spôsobom bude prebiehať výučba. Riaditeľka školy rozhodne o platforme, ktorá sa bude pri elektronickej komunikácii používať. Dištančné vzdelávanie môže byť súčasťou kombinovaných foriem prezenčného a dištančného vzdelávania za predpokladu prijatého modelu v určených časových intervaloch, pri vyučovaní s obmedzeným počtom žiakov v triede, pri vyučovaní prioritne určenom pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami a pod.

Proces plánovania dištančného vyučovania v rámci systému riadenia výučby zahŕňa vytváranie digitálneho obsahu výučby, pridávanie otvorených vzdelávacích zdrojov, navrhovanie vzdelávacích aktivít, ktoré poskytujú spätnú väzbu a podporujú vzájomné učenie.

Škola sa zaväzuje, že v čase prerušenia prezenčnej výučby bude naďalej zodpovedne vzdelávať žiakov v domácom prostredí v súlade s učebnými osnovami a tematickými výchovno-vzdelávacími plánmi. Metódy, formy vzdelávania a systém hodnotenia bude upravený reálnym možnostiam tak, aby vzniknuté situácie a problémy boli riešené s pochopením, rešpektom, formou spolupráce v záujme optimalizovania edukačného procesu v rámci dištančného vzdelávania.

Dištančné vzdelávanie v čase mimoriadneho prerušenia školského vyučovania v školách v súlade s § 150 ods. 8 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa bude realizovať podľa osobitných predpisov.

19. Hybridné vzdelávanie

Je model vyučovania, v ktorom niektorí žiaci navštevujú vyučovanie v triedach prezenčne, zatiaľ čo iní sa učia z domu. Učitelia učia diaľkovo a prezenčne v rovnakom čase s využitím digitálnych technológií.

Výhody:

- otvorenosť a prístupnosť k moderným technológiám
- implementácia moderných metód do vyučovania
- kombinácia moderného a tradičného vyučovania
- spojenie prezenčnej a dištančnej formy učenia
- vyučovanie v online priestore
- otvorený prístup učiteľov, žiakov, rodičov v online priestore
- zvýšenie efektívnosti vyučovacieho procesu s meniacimi sa podmienkami vyučovania
- rast digitálnych zručností učiteľov a žiakov

V prípade potreby bude prebiehať hybridné vzdelávanie podľa Paralelného modelu, čiže niektorí žiaci sú v rovnakej dobe v škole, iní sa pripájajú virtuálne z domova. Výučba je však spoločná.

Hybridné vzdelávanie môže byť realizované v prípade, ak:

- nastane mimoriadna situácia – vysoká absencia z dôvodu chorobnosti (napr. Infekčné ochorenie, chrípka, ...),
- nastane mimoriadna udalosť (napr. havarijný stav učební, rekonštrukcia učebných priestorov, ...),
- nastane kalamitný stav vplyvom poveternostných podmienok (napr. Nepriaznivé počasie, ...),
- nastane mimoriadna situácia vo verejnej doprave (napr. štrajk dopravcov,...).

Hybridné vzdelávanie je možné v škole realizovať iba na základe schválenia riaditeľkou školy z vyššie uvedených dôvodov.

20. Hodnotenie žiakov

Hodnotenie sa počas štúdia zameriava na všetky očakávané vzdelávacie výstupy, ktoré sú formulované prostredníctvom výkonových štandardov v učebných osnovách jednotlivých vyučovacích predmetov. Ku každému vzdelávaciemu výstupu sú stanovené kritériá hodnotenia, učebné zdroje, medzipredmetové vzťahy, ako aj vhodné metódy a prostriedky hodnotenia.

Hodnotenie je realizované v súlade s cieľmi jednotlivých vyučovacích predmetov, obsahom vzdelávania a uplatňovanými výchovno-vzdelávacími stratégiami. Jeho cieľom je zabezpečiť

komplexné posúdenie nadobudnutých vedomostí, zručností a kompetencií žiakov a zároveň overiť ich schopnosť aplikovať získané poznatky v praktických a odborných situáciách.

Nasledujúce **pravidlá** sú **platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka** a sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

1. Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
2. Žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií.
3. Znáмка z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
4. Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.
5. Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.
6. Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne: sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologickými a sociálnymi pracovníkmi.
7. Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
8. Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.
9. V predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode.
10. Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.
11. Významným prvkom procesu učenia je práca s chybou.

Na základe Metodického pokynu č.21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl, **čl.3 Všeobecné zásady hodnotenia a klasifikácie žiakov:**

1. Je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu na strednej škole systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností podľa platných učebných osnov a vzdelávacích štandardov. Hodnotenie a klasifikácia preukázaného výkonu žiaka v príslušnom predmete nemôžu byť znížené na základe správania žiaka.
2. Hodnotenie žiakov ako nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu má motivačnú, informatívnu, komparatívnu a korekčnú funkciu.
3. Žiak má právo
 - a) vedieť, čo sa bude hodnotiť a akým spôsobom
 - b) dozvedieť sa výsledok každého hodnotenia
 - c) na objektívne hodnotenie.
4. Pri hodnotení a klasifikácii žiakov so zdravotným znevýhodnením je potrebné zohľadňovať zdravotné postihnutie týchto žiakov a vychádzať zo záverov a odporúčaní k hodnoteniu a klasifikácii školských poradenských zariadení.

Pri hodnotení žiakov **počas jeho štúdia jednotlivých predmetov** sa podľa povahy predmetu zameriavame predovšetkým na:

- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou teoretického zamerania.**

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť,

aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitosti, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov.
- Preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti.
- Prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť.
- Mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam.
- Preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Si osvojil účinné metódy a formy štúdia.

Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou praktického zamerania.

Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov a bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Si osvojil praktické zručností a návyky a ich využitie.
- Preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok.
- Dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie.
- Hospodárne využíval suroviny, materiál, energiu, prekonal prekážky v práci.
- Zvládol obsluhu a údržbu laboratórnych zariadení, používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.

Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou výchovného zamerania.

Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu.
- Si osvojil potrebné vedomosti, skúsenosti, činnosti a ich tvorivú aplikáciu.
- Prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti.
- Preukázal kvalitu prejavu.
- Preukázal vzťah a záujem o dané činnosti.
- Prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Súčasťou hodnotenia má byť aj **sebahodnotenie** žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. Sebahodnotenie budeme orientovať na rozvoj kľúčových kompetencií a na očakávané vzdelávacie výstupy v danom vyučovacom predmete.

Hodnotíme nasledovné:

- **Prácu v škole:** pripravenosť na vyučovanie, aktívne zapojenie sa do výučby, prezentácia vedomostí, zručností a kompetencií.
- **Vzdelávacie výstupy:** podľa kritérií hodnotenia
- **Domácu prípravu:** formálne a podľa kritérií hodnotenia.
- **Práce žiakov:** didaktické testy, písomné práce, úlohy, eseje, cvičenia, praktické cvičenia, projekty, skupinové projekty, prípadové štúdie, laboratórne cvičenia, prezentácie, súťaže, hry, simulácie a situačné štúdie, výrobky, činnosti, a pod.
- **Správanie:** v škole, na verejnosti, spoločenských aktivitách, odbornom výcviku, súťažiach, výstavách a pod.

Obdobie hodnotenia:

- Denne
- Mesačne
- Štvrťročne
- Polročne

Klasifikácia je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho

výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa výkonových kritérií.

Stupne prospechu a celkový prospech

Prospech žiaka je v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný týmito stupňami:

- 1 – výborný
- 2 – chválitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatočný
- 5 – nedostatočný

Správanie žiaka je klasifikované týmito stupňami:

- 1 – veľmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – menej uspokojivé
- 4 – neuspokojivé

Žiak na konci prvého a druhého polroku je hodnotený takto:

- Prospel s vyznamenaním
- Prospel veľmi dobre
- Prospel
- Neprospel

Ak nie je možné žiaka vyskúšať a klasifikovať v riadnom termíne v prvom polroku, riaditeľka SOŠ určí na jeho vyskúšanie a klasifikovanie náhradný termín, a to spravidla tak, aby klasifikácia mohla byť ukončená najneskôr do 2 mesiacov po skončení prvého polroka.

Žiak je neklasifikovaný aj v prípade, ak vyučujúci nemá dostatok podkladov na uzatvorenie klasifikácie. O tejto skutočnosti musí byť informovaný riaditeľ školy. Ak je žiak neklasifikovaný, nedostane vysvedčenie, iba výpis z katalógového listu. O dodatočnej klasifikácii rozhoduje riaditeľ školy v zmysle platnej legislatívy. Záverečná skúška sa môže opakovať v zmysle právnych predpisov.

Ak má žiak alebo jeho zákonný zástupca pochybnosti o správnosti hodnotenia, môže požiadať riaditeľa školy o komisionálne preskúšanie žiaka. Na základe kritérií hodnotenia sa uskutoční preskúšanie žiaka do 14 dní od doručenia jeho žiadosti prípadne v termíne po vzájomnej dohode medzi žiakom a riaditeľom školy. Komisionálne skúšky prebiehajú v súlade s právnymi predpismi.

Opravné skúšky určuje riaditeľ školy v súlade s právnym predpisom.

21. Ukončovanie štúdia

Štúdium v učebnom odbore poľnohospodárska výroba sa ukončuje záverečnou skúškou zloženou z nasledujúcich častí:

- teoretická časť,
- praktická časť.

Ukončovanie štúdia sa riadi zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a vyhláškou MŠVVaŠ SR č. 224/2022 Z. z. o strednej škole.

Záverečná skúška overuje úroveň odborných vedomostí, praktických zručností a kompetencií, ktoré žiak získal počas štúdia a ktoré sú potrebné na výkon odborných činností v oblasti poľnohospodárskej výroby.

Jednotlivé časti záverečnej skúšky (ZS) budú vychádzať z kompetencií schváleného školského vzdelávacieho programu, pričom ich obsah bude koncipovaný tak, aby žiak mal možnosť preukázať naplnenie kritérií hodnotenia.

V praktickej a ústnej časti ZS sa overujú vedomosti žiaka vo vyžrebovanej téme.

Cieľom praktickej časti ZS je overiť úroveň osvojených zručností a spôsobilostí žiakov a ich schopností využiť získané teoretické poznatky a vedomosti pri riešení konkrétnych praktických úloh komplexného charakteru.

Praktická časť záverečnej skúšky sa vykonáva na pracoviskách praktického vyučovania školy podľa vyžrebovanej témy. Žiak pri jej riešení preukazuje schopnosť samostatne a správne vykonávať odborné činnosti súvisiace s poľnohospodárskou výrobou, používať pracovné nástroje, mechanizmy a zariadenia a uplatňovať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Cieľom ústnej časti ZS je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov

Teoretická časť záverečnej skúšky overuje odborné vedomosti a schopnosť žiaka uplatniť získané poznatky pri riešení odborných problémov a pri vysvetľovaní technologických postupov v poľnohospodárskej výrobe.

Praktická časť záverečnej skúšky trvá 1 deň.

Ústna časť záverečnej skúšky trvá najviac 15 minút. Príprava žiaka na ňu trvá 15 minút.

Pred začiatkom záverečnej skúšky sa žiaci tri vyučovacie dni nezúčastňujú na vyučovaní. Tieto dni sú určené na prípravu žiakov na skúšku.

Témy záverečnej skúšky

Témy ZS pripravujú predmetové komisie. Ich príprava sa bude riadiť platnými predpismi o záverečnej skúške. Pri ZS sledujeme nielen schopnosť žiaka využívať medzipredmetové vzťahy vo všeobecnej a odbornej zložke vzdelávania, ale aj úroveň jeho ústneho prejavu a to z jazykovej stránky a stránky správneho uplatňovania odbornej terminológie na **základe kritériálneho hodnotenia výkonov**.

Bude formulovaná v podobe konkrétnej úlohy/činnosti. Má svoju profilovú a aplikačnú časť. Profilová časť témy ZS sa orientuje na stanovenie prioritných výkonov, ktoré sú určené

v rámci profilových predmetov. Aplikačná časť ZS uvádza všetky dôležité väzby a súvislosti, ktoré dopĺňajú profilovú časť. Každá profilová a aplikačná časť ZS má svoje podtémy, ktoré sú koncipované tak, aby absolvent mal možnosť v plnom rozsahu pochopiť komplexnosť témy a preukázať naplnenie všetkých výkonov v rámci danej témy. Naša škola bude uplatňovať pri tvorbe tém na záverečné skúške nasledujúce pravidlá:

Každá téma má:

- vychádzať z výkonových štandardov kompetenčného profilu absolventa učebného odboru ,
- uplatňovať hľadisko akumulácie vedomostí viacerých odborných predmetov obsahovo príbuzných,
- vychádzať z rozsiahlejších tematických celkov viacerých odborných predmetov (komplexnosť obsahu vzdelávania),
- umožniť a podporiť využitie všetkých podporných učebných zdrojov (pomôcky, písomné materiály, informácie a údaje, atď.) pre splnenie danej témy,
- umožniť preverenie schopnosti žiaka využívať vedomosti a intelektuálne schopnosti získané počas štúdia na posúdenie konkrétneho odborného problému, ktorý je daný v téme ZS,
- dodržiavať pravidlo zrozumiteľnosti, konzistentnosti a komplexnosti tak, aby náročnosť, vecný a časový rozsah tém boli pre žiaka optimálne, primerané a zvládnuteľné na danom stupni vzdelania,
- svoje podtémy a ich formulácia musí byť jasná, jednoznačná, v logickom slede od riešenia jednoduchého problému k zložitejšiemu javu v závislosti od problému alebo situácie, ktoré sa majú v téme ZS riešiť. Podtémy sú aplikačného charakteru a dopĺňajú informácie, ktoré žiak v priebehu štúdia odborných a všeobecno-vzdelávacích predmetov daného učebného odboru získal.

Hodnotenie vzdelávacích výstupov bude založené na kritériách hodnotenia. Vymedzenie prostriedkov a postupov hodnotenia bude spracované ku každej téme. Konkretizácia tém vrátane špecifických kritérií hodnotenia, prostriedkov a postupov hodnotenia ako aj organizačné a metodické pokyny budú spracované v priebehu posledného ročníka štúdia.

Pre hodnotenie ústneho prejavu na záverečnej skúške sú stanovené nasledovné všeobecné kritériá:

Stupeň hodnotenia	Kritériá hodnotenia ústneho prejavu (prezentácia prejavu)
Výborný	🚩 Kontaktoval sa s poslucháčmi. 🚩 Rečníkovi bolo dobre rozumieť. 🚩 Hlavná myšlienka bola po celú dobu jasná. 🚩 Príklady boli presvedčivé a dobre zvolené. 🚩 Slovná zásoba bola výrazovo bohatá. 🚩 Nevyskytovali sa žiadne jazykové chyby ani chyba v stavbe vety. 🚩 Dĺžka prejavu bola primeraná a mala spád. 🚩 Prejav bol výzvou k diskusii.
Chváľitebný	🚩 Kontaktoval sa s poslucháčmi. 🚩 Rečníkovi bolo dobre rozumieť. 🚩 Hlavná myšlienka bola po celú dobu jasná. 🚩 Príklady boli presvedčivé a dobre zvolené. 🚩 Slovná zásoba bola výrazovo bohatá.

	✚ Nevyskytovali sa žiadne jazykové chyby ani chyba v stavbe vety. ✚ Dĺžka prejavu bola primeraná a mala spád. ✚ Prejav mohol byť výzvou k diskusii.
Dobrý	✚ Čiastočne sa kontaktoval s poslucháčmi. ✚ Rečníkovi bolo niekedy zle rozumieť. ✚ Prejav nemal výraznú hlavnú myšlienku. ✚ Príklady boli uplatnenie iba niekedy. ✚ Slovná zásoba bola postačujúca. ✚ Vyskytovali sa jazykové chyby a chyby v stavbe vety. ✚ Dĺžka prejavu bola primeraná. ✚ Prejav nebol výzvou k diskusii.
Dostatočný	✚ Minimálne sa kontaktoval s poslucháčmi. ✚ Rečníkovi bolo zle rozumieť. ✚ Prejav nebol presvedčivý. ✚ Ústny prejav bol zle štruktúrovaný, hlavná myšlienka bola nevýrazná. ✚ Príklady boli nefunkčné. ✚ Slovná zásoba bola malá. ✚ Vyskytovali sa časté chyby v jazyku a chyby v stavbe vety. ✚ Dĺžka prejavu nezodpovedala téme.
Nedostatočný	✚ Chýbal kontakt s poslucháčmi. ✚ Rečníkovi nebolo vôbec rozumieť. ✚ Prejav nebol presvedčivý ani zaujímavý. ✚ Chýbala hlavná myšlienka. ✚ Chýbali príklady. ✚ Slovná zásoba bola veľmi malá. ✚ Vyskytovali sa veľmi časté chyby v jazyku, stavba vety nebola správna. ✚ Dĺžka prejavu bola veľmi dlhá/krátka, zmysel vystúpenia nebol jasný.

Pre hodnotenie výsledkov vzdelávania na záverečnej skúške sú stanovené nasledovné všeobecné kritériá:

Stupeň hodnotenia	Výborný	Chválibtný	Dobrý	Dostatočný	Nedostatočný
Kritériá hodnotenia					
Porozumenie téme	Porozumel téme dobre	V podstate porozumel	Porozumel s nedostatkami	Porozumel so závažnými nedostatkami	Neporozumel téme
Používanie odbornej terminológie	Používal samostatne	Používal s malou pomocou	Vyžadoval si pomoc	Robil zásadné chyby	Neovládal
Vecnosť, správnosť a komplexnosť odpovede	Bol samostatný, tvorivý, pohotový, pochopil súvislosti	Bol celkom samostatný, tvorivý a pohotový	Bol menej samostatný, nekomplexný a málo pohotový	Bol nesamostatný, často vykazoval chyby, nechápal súvislosti	Bol nesamostatný, ťažkopádny, vykazoval zásadné chyby

Samostatnosť prejavu	Vyjadroval sa výstižne, súvisle a správne	Vyjadroval sa celkom výstižne a súvisle	Vyjadroval sa nepresne, niekedy nesúvisle, s chybami	Vyjadroval sa s problémami, nesúvisle, s chybami	Nedokázal sa vyjadriť ani s pomocou skúšajúceho
Schopnosť praktickej aplikácie teoretických poznatkov	Správne a samostatne aplikoval	Celkom správne a samostatne aplikoval	Aplikoval nepresne, s problémami a s pomocou skúšajúceho	Aplikoval veľmi nepresne, s problémami a zásadnými chybami	Nedokázal aplikovať
Pochopenie praktickej úlohy	Porozumel úlohe dobre	V podstate porozumel	Porozumel s nedostatkami	Porozumel so závažnými nedostatkami	Neporozumel úlohe
Voľba postupu	Zvolil správny a efektívny postup	V podstate zvolil správny postup	Zvolil postup s problémami	Zvolil postup s problémami a s pomocou skúšajúceho	Nezvolil správny postup ani s pomocou skúšajúceho
Výber prístrojov, strojov, zariadení, náradia, materiálov, surovín	Zvolil správny výber	V podstate zvolil správny výber	Zvolil výber s problémami	Zvolil výber s problémami a s pomocou skúšajúceho	Nezvolil správny výber ani s pomocou skúšajúceho
Organizácia práce na pracovisku	Zvolil veľmi správnu organizáciu	V podstate zvolil dobrú organizáciu	Zvolil organizáciu s problémami	Zvolil organizáciu s problémami a s pomocou skúšajúceho	Nezvládol organizáciu
Kvalita výsledku práce	Pripravil kvalitný produkt/činnosť	V podstate pripravil kvalitný produkt/činnosť	Pripravil produkt/činnosť s nízkou kvalitou	Pripravil produkt/činnosť s veľmi nízkou kvalitou	Pripravil nepodarok
Dodržiavanie BOZP a hygieny pri práci	Dodržal presne všetky predpisy	V podstate dodržal všetky predpisy	Dodržal predpisy s veľkými problémami	Dodržal iba veľmi málo predpisov	Nedodržiaval predpisy

22. Učebný plán

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Pruské 294, 018 52 Pruské		
Názov ŠkVP	Pracovník v poľnohospodárstve		
Kód a názov ŠVP	45poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II		
Kód a názov učebného odboru	4572 F poľnohospodárska výroba		
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C		
Dĺžka štúdia	2 roky		
Forma štúdia	denná		
Druh školy	štátna		
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk		
Kategórie a názvy vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín v ročníku		
	1.	2.	Spolu
Teoretické vyučovanie			
Všeobecnovzdelávacie predmety	2	2	5
Slovenský jazyk a literatúra (SJL)	0,5	0,5	1
Občianska výchova (OBN)	-	1	1
Etická výchova (ETV)/Náboženská výchova (NAB)	1	-	1
Matematika (MAT)	0,5	0,5	1
Telesná a športová výchova (TEV)	0,5	0,5	1
Odborné predmety	27,5	27,5	56
Rastlinná výroba	1,5	1	2,5
Živočíšna výroba	1	1,5	2,5
Stroje a zariadenia	1	1	2
Praktické vyučovanie			
Odborný výcvik	24	28	52
Spolu	30	34	66

23. Dodatok k ŠkVP

Dodatok k ŠkVP: Integrácia a etické využívanie systémov umelej inteligencie (AI)

1. Účel a zdôvodnenie integrácie AI do výchovno-vzdelávacieho procesu

Tento dodatok predstavuje kľúčový implementačný mechanizmus cieľov stanovených v „Akčnom pláne digitálneho vzdelávania (2021 – 2027)“ na úrovni našej školy. Strategickým zámerom je reagovať na dve priority Európskej komisie: podporu vysokovýkonného ekosystému digitálneho vzdelávania a posilnenie digitálnych zručností a kompetencií pre digitálny vek.

Umelú inteligenciu (AI) vnímame v súlade s návrhom aktu o umelej inteligencii ako softvér, ktorý na základe cieľov vymedzených človekom generuje výstupy (obsah, predpovede, odporúčania), čím aktívne ovplyvňuje prostredie. Naším cieľom nie je len technická adaptácia, ale hlboké pochopenie technológií náročných na údaje.

Kľúčové ciele integrácie:

- **Individualizácia výučby:** Využitie AI ako „osobného tútora“, ktorý adaptívne reaguje na špecifické potreby každého žiaka a poskytuje okamžitú spätnú väzbu.
- **Podpora inklúzie:** Odstraňovanie bariér pre žiakov so zdravotným postihnutím prostredníctvom nástrojov, ako sú živé titulky, audiokomentáre alebo prediktívne čítanie.
- **Zefektívnenie práce pedagóga:** Automatizácia administratívnych úloh a rutinného hodnotenia, čo umožňuje učiteľom sústrediť sa na zmysluplnú pedagogickú interakciu a kreativitu.
- **Rozvoj digitálnej gramotnosti:** Príprava žiakov na kritické a etické narábanie so systémami strojového učenia, aby dokázali identifikovať anomálie a predchádzať dezinformáciám.

2. Etické piliere používania AI v škole

Implementácia systémov AI sa opiera o štyri etické aspekty definované v usmerneniach EÚ, ktoré tvoria rámec pre dôveryhodné vzdelávacie prostredie.

Ludský faktor

Tento pilier chráni autonómiu a sebaurčenie. AI je pomocným nástrojom, no zodpovednosť za konečné rozhodnutia a didaktickú integritu nesie učiteľ. Žiakovi musí byť umožnené zachovať si kritický odstup a nebyť predmetom výhradne automatizovaného rozhodovania.

Spravodlivosť

Zabezpečujeme rovnaký prístup k nástrojom pre všetkých bez ohľadu na socioekonomické zázemie. Aktívne monitorujeme a riešime algoritmickú zaujatosť, aby nedochádzalo k diskriminácii na základe pohlavia, rasy alebo schopností žiaka.

Ľudskosť

Technológia nesmie nahradiť sociálnu súdržnosť a zmysluplný ľudský kontakt. AI systémy musia jasne signalizovať, že ich interakcia je simulovaná. Cieľom je ochrana integrity a dôstojnosti žiaka, ku ktorému pristupujeme ako k osobe, nie ako k súboru dát.

Odôvodnený výber

Nasadenie každého nástroja podlieha transparentnému a participatívnemu rozhodovaniu. Škola uprednostňuje vysvetliteľné algoritmy, kde pedagógovia rozumejú mechanizmom hodnotenia a dokážu ich obhájiť pred komunitou.

3. Implementačný model: Školský AI semafor

Tento metodický model slúži ako navigácia pre korektné a efektívne využívanie AI. Pri hodnotení žiaka sa zameriavame nielen na výsledok, ale aj na „kritický opis vplyvov AI“ v jeho práci (v súlade s DigCompEdu).

Úroveň	Názov (Metafora)	Cieľ	Aktivity a forma práce
Úroveň 1	No AI (Čistá ľudská práca)	Overenie základných zručností, pamäte a logiky zabránenie skreslenia výsledkov.	Písomky na papier, ústne skúšanie, Sokratovské diskusie, čítanie bez internetu.
Úroveň 2	AI Plan (AI ako kompas)	Brainstorming a stratégia práce.	Generovanie tém projektov, tvorba osnov, hľadanie zdrojov a plánovanie experimentov.
Úroveň 3	Co-AI (AI ako editor a asistent)	Korektúra, vylepšenie a spätná väzba.	Ladenie chýb v kóde (debugging), zjednodušovanie textov, gramatická štylistika, korektúra gramatiky.
Úroveň 4	Full AI (AI ako motor)	Využitie plného potenciálu na generovanie obsahu prostredníctvom prompt inžinierstva .	Tvorba ilustrácií, sumarizácia veľkých dát, simulácie, rolové hry, tvorba prototypov.
Úroveň 5	AI Exploration (AI ako inovátor)	Kreativita a komplexné problémy.	Vytváranie vlastných GPT botov, multimediálne projekty, generatívne umenie.

4. Zoznam schválených AI nástrojov

Používanie AI je obmedzené na oficiálne schválené platformy, ktoré prešli interným posúdením technickej robustnosti a bezpečnosti:

- **Schválené nástroje:** Copilot (v rámci školského konta), Gemini, ChatGPT, Canva AI.

- **Kritériá monitorovania:** Výber nástrojov podlieha kontrole anonymizácie údajov a obmedzeniu prístupu tretích strán. Pedagógovia sú povinní implementovať opatrenia ľudského dohľadu identifikované poskytovateľom.

5. Pravidlá pre povinné „AI vyhlásenie“ žiaka

Akademická integrita v dobe AI vyžaduje absolútnu transparentnosť.

1. **Povinnosť priznania:** Súčasťou každej odovzdanej úlohy (okrem úrovne 1) musí byť „AI vyhlásenie“ o spôsobe zapojenia technológie.
2. **Vysvetlenie interakcie:** Žiak musí vedieť popísať použité prompty a proces kritického preverenia výstupu.
3. **Prevencia halucinácií:** Žiak nesie plnú zodpovednosť za faktickú správnosť. Musí vedieť identifikovať „halucinácie“ (faktické nepresnosti) a korigovať ich.
4. **Zákaz plagiátorstva:** Vydávanie čistého výstupu AI za vlastnú prácu bez priznania je klasifikované ako porušenie školského poriadku.

Príklad formuláru, ktorým žiak prizná mieru spolupráce s AI:

- **Názov nástroja:** [Názov aplikácie, napr. ChatGPT 4.0]
- **Spôsob použitia:** [Stručný popis, napr.: „AI vygenerovala osnovu projektu a pomohla so štylistikou v 2. kapitole.“]
- **Spôsob overenia výstupu:** [Popis kontroly faktov, napr.: „Informácie o historických dátach som overil v školskej encyklopédii, aby som vylúčil halucinácie algoritmu.“]
- **Prehlásenie:** Preberám plnú zodpovednosť za finálny text a jeho faktickú správnosť.

6. Technické požiadavky, bezpečnosť a ochrana údajov (GDPR)

Ochrana „údajov o vzdelávaní“ je nadradená technologickému benefitu.

- **Ochrana súkromia:** Spracovanie údajov prebieha v súlade s GDPR. Vyžaduje sa striktná anonymizácia citlivých dát a uchovávanie údajov len po nevyhnutnú dobu.
- **Transparentnosť a vysvetliteľnosť:** Učiteľ si musí položiť otázku: „*Rozumiem tomu, ako fungujú špecifické algoritmy hodnotenia v tomto nástroji?*“ Algoritmy nesmú byť „čiernymi skrinkami“.
- **Technická robustnosť:** Systémy musia byť odolné voči útokom a chrániť digitálnu stopu žiaka.

7. Metodika monitorovania a hodnotenia vplyvu

Monitorovanie je kontinuálny proces, pri ktorom si pedagóg a vedenie kladú usmerňovacie otázky:

- „Je didaktická úloha učiteľa jasne vymedzená a zachovaná?“
- „Sú zavedené systémy, ktoré zabraňujú nadmernej dôvere žiakov k AI?“
- „Sú žiaci schopní všimnúť si anomálie alebo možnú diskrimináciu vo výstupoch?“

Monitorovanie prebieha v súlade s rámcom **DigCompEdu** (zameranie na profesionálnu angažovanosť a digitálne zdroje) a s využitím zoznamu bodov na posudzovanie dôveryhodnej AI (**ALTAI**).

Škola zriaďuje mechanizmus na anonymné nahlasovanie etických problémov alebo technických anomálií zo strany žiakov a rodičov. Raz ročne prebehne analýza vplyvu AI na blahobyt (well-being) školskej komunity.

8. Glosár kľúčových pojmov

- **Algoritmus:** Súbor pravidiel alebo pokynov, ktoré počítač nasleduje pri riešení úloh, napríklad pri optimalizácii vzdelávacích stratégií.
- **Strojové učenie (Machine Learning):** Schopnosť systému získavať vzorce z údajov a meniť sa v reakcii na nové dáta bez priameho programovania.
- **Halucinácie (Anomálie):** Fakticky nesprávne alebo zmyslené výstupy AI, ktoré pôsobia presvedčivo, ale nezakladajú sa na pravde.
- **Prompt inžinierstvo:** Veda a zručnosť navrhovania presných príkazov s cieľom získať relevantný a etický výstup.
- **Digitálna stopa:** Súbor údajov o online aktivitách vrátane kliknutí, času interakcie, textov, obrázkov a zvukov, ktoré po sebe používateľ zanecháva.